

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENECEC

Ček, račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7963,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.792

Uprava: Kopitar-
jeva b. telefon 2992

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
pondeljka in dneva po prazniku

Veliki neznanec*

München, 24. jan.
Gospod urednik!

Vašemu vabilu, da Vam v kratkih potezih podam obris sedanjega gospodarskega stanja v Nemčiji, se prav rad odzovem, zlasti ker vidim, da zunanji svet premalo pozna težave, s katerimi se mora Nemčija boriti in ne uvidi resnosti položaja, v katerem se nemški narod nahaja.

Gospodarski položaj Nemčije se je zamažal že v poletju 1929, v času haasške konference. Tedaj je inozemstvo pisalo, da se ustvarja umetna kriza, zato da se izognemo prevelikim gospodarskim bremenem. V resnici pa je naš kapital pričel bežati iz dežele in zaupanje v naše finance je bilo že močno omajano. H koncu istega leta se je gospodarska kriza že močno občutila in se stopnjuje mesec za mesecem vse do danes.

Seveda se ne sme podcenjevati upliva splošne svetovne gospodarske krize, ki ne prizanaša nobeni državi. Vendar so posebni vzroki za naše gospodarske težave, ki imajo izvor med nami.

Ne rečem, da se ni morda v finančni politiki nekoliko preveč eksperimentiralo. Nemci smo bil vedno ponosni na ogromno proizvajalno silo naše industrije, kakor tudi na razmeroma visoko kultiuranost našega kmetijskega gospodarstva. Velik uspeh, ki smo ga dosegli z Rentenmarko, je gospodarskim krogom precej vrnil samozaupanje. Saj smo imeli leta 1925. samo 5 milijard zunanjega dolga. Toda koncem leta 1929. že 22 milijard.

Bilo je na dlani, da je industrija največja nemška gospodarska sila. Zato se je skušalo njeno produktivnost podvojiti in potrojiti, to pa zato, ker smo videli v tem edino možnost, da zadostimo reparacijskim dolžnostim. Sli smo v šolo k Amerikancem in po njihovem zgledu racionalizirali industrijo. Postali smo evropski Amerikanci. In izvoz nemškega blaga se je res dvignil. Toda racionalizacija ima to slabo stran, da stroji opravljajo vedno več dela mesto ljudi. Od tod tako porazne številke naraščajoče brezposelnosti. Še v poletju 1929 smo šteli le 1 milijon 200.000 nezaposlenih. Koncem lanskega leta jih je bilo 3 milijone 500.000. Kakor veste, je dr. Curtius na zadnjem zasedanju v Zenevi že govoril o 4.600.000 brezposelnega delavstva v Nemčiji. Brezposelnost je hidra, ki se pošastno razteza preko Nemčije in raste z dneva v dan v neverjetne dimenzije.

Ker se mora država brigati za te milijone brezposelnih, je vse naše gospodarstvo strašno obremenjeno. Celotno se ceni letni dohodek Nemčije na 69 milijard mark. Toda od tega poberejo samo davki 26 in pol milijarde, to je več kot 38%. Zato se ne smete čuditi, ako je položaj pri nas vedno bolj vzmerniljiv. Slišijo se glasovi, da živimo samo še po čudežu. Gospodarsko je Nemčija morda najbolj občutljiva država v Evropi in nas en sam resen pretresljaj lahko vrže na rob propada.

Naše stanje je tem težavnejše, ker se mi zdi, da nemški narod na tolike stiske moralno ni dovolj pripravljen. Z delavnostjo in pridnostjo smo si osvojili lepo mesto pod soncem. Vojna in povojna leta sta pa narodu naložila težke preizkušnje, za katere radi dolgoletne materialistične vzgoje ni bil pripravljen.

Slabo gospodarsko stanje ima seveda svoje politične posledice. Zmerni elementi se vedno bolj potiskajo v manjšino, ekstremisti in politični avanturisti pa rastejo. Glejte samo parlament! Brüningov centrum se le s težavo drži proti 77 komunistom, 107 desničarskim revolucionarjem (Hitler) in 41 nacionalistom, ki se samo v taktiki razlikujejo od skrajnih nacionalističnih elementov. Zadnje volitve v septembru so bile volitve obupa. Narod se meče z ene skrajnosti v drugo, a nikjer ne najde pravega izhoda. Pred nami vstaja grozeče vprašanje: kaj če zadivja socialna revolucija?

Mi si prav nič ne prikrivamo položaja. Vidimo, kako socialna kriza žene delavstvo v masah v naročje komunizma, ki ponekod že slavi svoja zmaganost. Jeklena hrbljenca predvojne Nemčije je bil dobro situiran srednji stan. Danes srednji stan razpada, ker en del odhaja v proletarijat, drugi del se pa usmerja k skrajnemu nacionalizmu, ki je v zunanji politiki za vsak še tako vrtoglav poizkus, samo da razbije obstoječe stanje. Gotovo Vam ni znano, da je v številu brezposelnih, ki se hitro bližajo grozeči številki 5 milijard, že do danes nad 1 milijard intelektualcev, ki nimajo dela in ki stradajo. Od 65 milj. prebivalcev jih je 62 milj. in pol, katerih imetje se ceni nižje od 5000 mark. Samo 80.000 bogatinov je, ki razpolagajo s premoženjem, večjim od 100.000 mark. Izmed 32 milijonov Nemcev, ki so pridobitni, jih je 29 milijonov, katerih mesečni dohodek znaša manj kot 200 mark in ne presega 140 mark mesečno. Živiljski indeksi je pa v Nemčiji razmeroma visok. Zato razume, da bo moral inozemstvo polagoma spremeniti svoje nazore o dobro situirani »meščanski Nemčiji. Nasprotno, široke plasti naroda zapadajo ubožanju. Zato so nestrpne in razdražene. Opazuje se to v javnem življenju. Ze mali politični prepri, ki drugod potečejo brez posledic, se pri nas redno končavajo s smrtnimi slučajmi. Kot v vseh gospodarskih stiskah v zgodovini, opazujemo tudi

* Priobčujemo gornji dopis iz Nemčije kot nad vse zanimivo informacijo, ne da bi zavzeli kako stališče. (Ur.)

Težave med ČSR in Vatikanom

Apostolski nuncij odpotoval nenadoma v Rim

Zadnje čase se ponavljajo vesti o nastalem nesporazumu med češkoslovaško vlado in sv. Stolico. »Osservatore Romano«, piše celo, da je praški apostolski nuncij Marmaggi nenadoma odpotoval v Rim, da poroča sv. Stolici o dejanskem položaju.

Zadnje veliko nesoglasje je izbruhnulo med ČSR in med sv. Stolico leta 1925, ko je papež nuncij vsled oficijelne soudeležbe praške vlade pri husitskih slavnostih odpotoval iz Prage in se ni več vrnil do leta 1928. Skozi tri dolga leta so se vršila mukepolna pogajanja, ki so se zaključila s takimi pogoji, ki so bila v navedeni koncordata uredil razmerje med sv. Stolico in med ČSR državo. Ako smemo soditi po pisanju čeških listov, so nove težave nastale vsled razlage gotovih členov zgoraj omenjenega Modus vivendi iz leta 1928. Člen prvi določa, da nobena škofija ne sme segati preko mej republike, kar je dalo povod za velike spore, ker vrateilska nadškofija sega daleč v ČSR državo. Nadalje je znano, da imata obe, kiškiška in olomuška škofija razsežna posestva na Madžarskem in v Prusiji. Težave so se rešile na ta način, da je ČSR država kratkoročno po-

tom agrarne reforme razlastila vse inozemske škofije, ter se polastila njih posestev. Z odločitvijo češkoslovaške vlade od vrateilske škofije, je postalo seveda nujno, h kateri že obstoječi škofiji naj se ta del priključi. Nemci so zahtevali, da se ustanovi nova škofija s sedežem v Tropavi ali v Moravski Ostravi. Govorilo se je celo, da bo dosedanji pomožni škof v Olmucu imenovan za ordinarija novo ustanovljene škofije. ČSR vlada se temu seveda upira iz umevnega razloga, ker bi rada preprečila ustanovitev popolnoma nemške škofije v republiki.

Zelo trnjeva so tudi nasprotstva med praško vlado in med Vatikanom z ozirom na imenovanje škofov in drugih višjih cerkvenih dostojanstvenikov. Modus vivendi je v tem pogledu določil, naj se škofije imenujejo sporazumno s praško vlado. Sv. Stolica se je te določbe tudi stalno držala. Toda preteklo leto je ČSR vlada nedvoumno izjavila, da velja določba tudi za imenovanje apostolskih administratorjev, o katerih pa v pogodbi iz leta 1928 ni nobenega govora. Sveta Stolica je namreč imenovala na ozemlju Slovaške apostolske administratorje, ki stojijo neposredno pod jurisdikcijo Vatikana. Češkoslovaška vlada pa je odrekla svoje potrdilo apostolskim administratorjem češ., da

ona kot naslednica privilegijev avstrijskih cesarjev in madžarskih kraljev ima pravico sodločevati pri imenovanju vsakega škofa, naj si se tudi imenuje apostolski administrator. Sv. Stolica pa stoji seveda na stališču — ki je isto ne samo v ČSR, ampak v vseh takomenovanih nasledstvenih državah — da so z Habsburgovci vred izginiti tudi vsi privilegiji, ki se jih imeli habsburški vladarji.

Vsa navedena nesoglasja, ki se ne bodo dala od danes na jutri izločiti, bodo brez dvoma vplivala tudi na notranjo solidarnost sedanje češke vlade, v kateri najdemo češko ljudsko stranko s prelatom Šramekom na čelu. Nemški krščanski socialci so se iz nacionalističnih ozirov sami izločili iz vladne koalicije. Sedaj čuti posledice tega političnega greha, ker čuvdevajo, da bi strujen nastop vseh katoliških strank veliko pripomogel do ugodne rešitve nastalih težav. Socialisti in huziti hočejo spor namenoma povečati, kar se jim pa ne bo posrečilo, prvič, ker je sodelovanje katolčanov pri vladi neobhodno potrebno, drugič pa ker je dr. Beneš prebister diplomat, da bi ne videl in razumel, da nov spor z Vatikanom njegovi državi ne more prinese nobene koristi ne na zunanje ne na znotraj.

Ustanovni shod jugosl.-madjarske trgovske zbornice

Belgrad, 26. jan. I. 24. januarja je bila v Budimpešti ustanovljena madjarsko-jugoslovaška gospodarska zbornica. Na ustanovnem obnem zboru so sodelovali madjarski in jugoslovaški gospodarski krogi v velikem številu. Ustanovitev se je izvršila v soboto popoldne v slavnostni dvorani »Pester Lloyd«. Skupščino je vodil bivši finančni minister dr. Kallay.

V govorih se je naglasila važnost in vloga medsebojnega gospodarskega zblizanja obeh držav. Minister Kallay je pozdravil jugoslovaško-madjarsko delegacijo in v krepkih potezih opisal cilje nove zbornice ter navedel celo vrsto stvarnih podatkov, da dokaže kako je v poslednjih petih letih zunanja trgovina med obema državama stalno naraščala. Čeprav imata obe državi izrčno agrarni značaj, je vendar zelo veliko takega blaga, ki ga morata med seboj izmenjavati. Dr. Kallayev govor je bil sprejet z živahnim odobravanjem.

Pri volitvah upravnega odbora je bil soglasno izvoljen za predsednika dr. Kallay, za izvršjuočega podpredsednika jugoslovaški gen. konzul v Budimpešti dr. Pavlinovič, za belgrajskega podpred-

sednika pa madjarski trgovinski ataše v Belgradu dr. Geza Csilly.

V imenu madjarskih gospodarskih krogov je jugoslovaške delegate pozdravil v srbohrvatskem jeziku Emil Vertes. Zahvalil se je dr. Pavlinovič.

Član jugoslovaške delegacije Juraj Tomišič, ravnatelj Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine, je imel predavanje, najprej v madjarscini, nato pa v nemščini. Naglašal je važnost gospodarskih vezi med obema državama. O isti temi je govoril dr. Geza Csilly, ki je imel izbrno predavanje. Na podlagi doseganega razvoja trgovskih zvez med obema državama je dokazal važnost novo ustanovljene zbornice in njenih nalog.

V imenu madjarske težke industrije je govoril član gosposke zbornice dr. Evgen Guido. Govoril je tudi slovenski industrijalec Krejčič, ki se je zahvalil za gostoljubnost in opozoril na vezi, ki vežejo obe državi na gospodarskem polju.

V madjarski javnosti se pripisuje ustanovitvi jugoslovaško-madjarske trgovske zbornice največja važnost. Skoro vsi budimpeštanski listi prinašajo obširna poročila o tem in intervjuje z dr. Tomišičem.

„Indije ni mogoče vladati z bajoneti“

Velik državniški govor MacDonalda

London, 26. jan. kk. V poslanski zbornici je bil danes velik dan. Na dnevnem redu je bila Indija in indijska politika vlade. Ministrski predsednik MacDonal je govoril o svrhi indijske konference ter o smislu in obsegu tega, kar se je na konferenci doseglo. Bilo je to ponavljanje onega, kar je govoril pred tednom dni. Razen tega je vsak poslanec dobil izvod Modre knjige o resolucijah konference.

En stavek iz govora ministrskega predsednika MacDonalda je posebno važen v teh časih, v katerih povsod tako vpijejo po stanovskih zastopstvih naroda. MacDonal je izjavil, naj se zvezni parlament po možnosti ne zgradi po skupinah posameznih verskih društev, kast in svetov, ker se na ta način v Indiji nikdar ne bo mogla doseči zavestna politična odgovornost in čut obveznosti za stvari, ki se tičejo celokupnega interesa indijske dežele. Do pravega patosa pa je prišel MacDonal do govor v svojem zaključku, ko je govoril o alternativnih sporazuma z Indijo. Razen sporazuma je alternativa samo zatiranje, in sicer ne samo zatiranje vsega naroda, temveč tudi zatiranje duha časa. Če hoče poslanska zbornica, da angleški vojak prevzame nase to nalogo, potem naj odobri to zahtevo. Toda nasilnega zatiranja proste volje kakega naroda Anglija niti ne bo gledala niti spoštovala. Če pa hoče poslanska zbornica, da se bodo milijoni Indov hvaležno spominjali Anglije in ponosni ostali v zvezi z britsko državo, potem naj poslanska zbornica odobri politiko vlade.

Med MacDonaldivim govorom sta prišla v dvorano novi indijski podkralj, lord Willington s prejšnjim podkraljem, lordom Irwinom in sta se vsedla v tribuni, ki je določena za člane zgornje zbornice. Pa tudi indijski domačini so bili zastopani po velikem številu svojih politikov in časnikarjev.

v Nemčiji v poslednjem času močno nerazpoloženje proti razmeroma bogatim Židom. Protizidovstvo imajo Hitlerjanci kar v svojem programu.

Toliko o našem gospodarskem in moralnem položaju, da vidite, kako pod težo razmer gine nekdanja nemška disciplina. Presenetljivo veliko ljudi najdete, ki postajajo docela apatični, drugi zopet s strastno vnemo pridigajo, da prinese rešitev samo popolna sprememba

Za konservativce je govoril sir Samuel Hoare. Njegova izvajanja se prav za prav ne morejo ocenjevati kot opozicionalen govor, govoril pa je, kakor je sam izjavil, samo za del svoje stranke. Churchill pa bo vodil delo za imperialiste. Hoare se je zadovoljil s tem, da je podtraval ogromne težkoče, ki preprečujejo vprašanje ustave za vso Indijo. Njegov mirni in pametni govor pa je končal z izjavo nade, da del pristašev njegove stranke indijskega vprašanja ne bo obravnaval tako, kakor se je svoječasno obravnavalo irsko vprašanje skozi več stoletij.

Gandi svoboden

Newdelhi, 26. jan. AA. Šest dni po indijski konferenci je podkralj Irwin odredil, naj se izpuste na svobodo Gandi in drugi voditelji indijskega kongresa, ki so vodili agitacijo za državljansko neposlušnost. Zrtve teh agitacij je bilo več angleških uradnikov in častnikov.

Gandi bo sklical danes najbrže indijski kongres, da proslavi obletnico boja za indijsko neodvisnost.

Politični jetniki so bili po naredbi podkralja v vseh velikih mestih izpuščenih brezpogojno. Zborovanja kongresa bodo dovoljena in ukinitvena odredba indijske vlade, ki je proglasila izvrševalni odbor indijskega kongresa za nelegalnega. Podkralj upa, da se bo sedaj Indija pomirila in da bo omogočena mirna razprava o rešitvi važnih indijskih problemov.

Bombaj, 26. jan. AA. Ker je bil Gandi izpuščen, so vrednostni papirji poskočili na tukajšnji borzi za 20 točk.

Newdelhi, 26. jan. AA. Na seji zakonodajne skupščine je minister Crerar izjavil, da je bilo izpuščenih 54.000 obsojencev, ki so bili kaznovani zaradi raznih kazenskih dejanj pri agitaciji za državljansko neposlušnost. Nad 20.000 arretirancev je bilo izpuščenih proti častni besedi.

v gospodarskem redu. A eni kot drugi usmerjajo kurs — hote ali ne hote — v boljše vidike, ki vedno jače dviga glavo. Nemčija ne najde svojega notranjega ravnovesja, ona kljub svojim 65 milj. prebivalcev do danes ni mogla več zavzeti mesta med velesilami. Težko je preokovati bodočnost. Toda morda se ne varam, ako si upam trditi, da je z bodočnostjo Nemčije tesno zvezana bodočnost vse Evrope.

Dr. W.

Osebne vesti

Ljubljana, 26. jan. AA. G. ban dravske banovine dr. Marušič Drago in pomočnik bana dr. Pirkmajer Otmar v torek 27. in v petek 30. I. m zaradi zasedanja banskega sveta ne bosta sprejemala privatnih strank in deputacij.

Stara natolcevan'a

Rim, 26. jan. ž. »Giornale d'Italia« poroča iz Gorice, da je preiskava, ki se je zvršila v Bovcu ugotovila, da so ta atentat poskusili izvesti slovenski teroristi. Preiskava traja dalje. Vodja te teroristične bande je napravil ne samo ta atentat, nego tudi atentat na Sottosantija in na finančnega stražnika Fratellija. Policija ga že davno išče. Do sedaj se mu je vedno še posrečilo, skriti se po kmetijskih hišah. V zvezi s temi atentati se je izvršilo mnogo aretacij. Te dni sta bila aretirana mladeniča Franc Soban in Miroslav Pohole, ker sta osumljena, da sta podtaknila ogenj v neki šoli. Obsa sta proti fašizmu.

Jugosl. smučarji v Romuniji

Bukarešta, 26. jan. AA. V prisotnosti romunskega kralja in prestolonaslednika ter ostalih članov kraljevske rodbine in mnogih odličnikov se bile včeraj v Predealu mednarodne smuške tekme, ki so se jih udeležili tekmovalci iz Avstrije, Jugoslavije, Češkoslovaške in Romunije. Prvo mesto je zasedla Češkoslovaška, drugo Avstrija, tretje Romunija, četrto pa Jugoslavija.

Trg. pogajanja s ČSR

Dunaj, 26. jan. kk. Kakor poroča »Neue Freie Presse«, se bodo še tekom meseca februarja začela trgovinska pogajanja z Jugoslavijo in Češkoslovaško, pri katerih se bodo po možnosti skušali uveljaviti novi regionalni dogovori, ki so bili sklenjeni v trgovinski pogodbi Avstrije z Madžarsko.

O uredbi o skupnem davku

Belgrad, 26. jan. AA. Ožji odbor gospodarskih organizacij, ki skrbi za zbiranje materiala za izdelavo uredbe o skupnem davku, je končal svoja dela in predal o tem elaborat, ki se deli v tri dele. Prvi del govori o tarifnih za skupni davek, drugi o načinu zbiranja podatkov, tretji pa vsebuje predloge o izpremembah in dopolnitvah zakona o skupnem davku. Predlogi, ki se tičejo treh četrtin tarifnih postavk. Za nekatere predmete, ki so podvrženi temu davku, je predlagana nova skupina.

Na koncu izraza odbor željo, da se dopolnilno razne odredbe iz osnovnega načela o tem davku.

Lavalova prizadevanja

Pariz, 26. jan. kk. Radikalna socialna stranka je imela danes zvečer sejo svoje frakcije, na kateri je bilo soglasno sklenilo, da se bo vzdrževala vsakega sodelovanja v kabinetu, ki ga ima sestaviti Laval. Svoj sklep utemeljuje s tem, da je z ozirom na sklep svojega obnega zbora ovirana sodelovati v kabinetu, v katerem bi bila zastopana skrajna desnica. Laval bo kljub temu poskušal, tekem današnje noči sestaviti kabinet.

Bethlen na Dunaju

Dunaj, 26. jan. kk. Danes je bila podpisana nova avstrijsko-madjarska prijateljska, poravnalna in razsodiščna pogodba. Ta pogodba je obširna spopolnitev razsodiščne pogodbe, ki je bila sklenjena 10. aprila 1923. Spori med obema državama se imajo predložiti sodnemu ali razsodiščenemu postopanju, pred katerim pa se morajo vršiti po danih okoliščinah obligatorna ali fakultativena pogajanja za poravnavo. Če se spor ne reši s poravnavo, daje ta pogodba potrebna navodila za razsodišče, in če bi tudi to ne privedlo do uspeha, se spor predloži mednarodnemu razsodišču v Haagu.

Zogu pride na Dunaj

Dunaj, 26. jan. kk. Albanski kralj Zogu dospe v sredo strogo inkognito za več dni na Dunaj. Že pet let si ni privoščil počitka, sedaj pa hoče vprazniti na Dunaju zdravnike za svet. Če mu bodo zdravniki nasvetovali, bo odšel z Dunaja v kako zdravišče.

Zasedanje banskega sveta

Ljubljana, 26. jan.

V nadaljevanju seje, na kateri se je razpravljalo o proračunu oddelka za prosveto, je vršilec dolžnosti načelnika prosvetnega oddelka dr. Lončar Dragotin podal podatke, koliko znaša stanarina in stroški za kurivo učiteljestvu ter kateheitske nagrade. Nato je odgovarjal na posamezne očitke, ki so jih iznesli posamezni člani banskega sveta, ter je sporočil, da so se posamezne napake skušale že odpraviti s potrebnimi navodili in okrožnicami.

Gotovo velik del učiteljestva je dober in ambiciozen. Ne sme se podcenjevati njihovo težko službo mnogokrat jako težko in pod neugodnimi in težkimi pogoji ter v slabih prostorih.

Pri proračunu gluhonemnice v Ljubljani, deškega vzgajališča v Ponovičah in zavoda za slepo deco v Kočevju je načelnik dr. Dolšak Fran objasniti nastanek teh zavodov, njih razvoj, število gojencev na posameznih zavodih ter slikal uspehe in utemeljeval potrebo, da se ti zavodi ne samo nadalje ohranjajo, temveč še bolj razširijo.

G. Lebinger Hinko poudarja, da je zamisel g. pomočnika bana o preselitvi deškega vzgajališča v Ponoviče posrečena.

G. Prepeluh Albin je opozarjal, da ima banovina zavod za slepo deco, nima pa še zavoda za slepce sploh, dasiravno imamo dovolj slepcev v naši banovini.

G. dr. Sajović Ivan je mišljenja, ali ne bi kazalo koncentrirati vse te zavode na enem mestu. Primerno za to se mu zdi veleposestvo Ponoviče.

G. ban dr. Marušič je pojasnil, da se je o tem že razmišljalo.

G. Steblovnik Martin izjavlja: Hotel je povsem poudariti, da je premalo učiteljestva, ki bi bilo večje, odnosno se hotelo zanimati za kmetijstvo.

Glede Sokola navaja, da on nikakor ni proti idealnim sokolskim delavcem, katerih delo ne omalovažuje, samo način, kako se tu in tam dela, rodbinskih očetom ni po volji. Pri tem misli predvsem na vezbanje v večernih urah. Ako hoče ta organizacija res delati proti pijančevanju in za dobro versko in moralno vzgojo naroda, potem tudi njemu podpora za Sokola kraljevine Jugoslavije ni prevelika.

G. Ramovš Jakob izjavlja kot duhovnik, da se v sokolski vzgoji pre malo poudarja versko moment. Naš narod je globoko veren in zaradi tega to težko pogrèša. Mi vsi smo za nacionalni princip in za vzvišene ideje Njegovga Velikanstva kralja, povdarjati pa mora tudi verske momente, ker bi na ta način odpadli marsikateri ugovori.

G. ban dr. Marušič je pripomnil, da si moramo biti na jasnem: Sokol kraljevine Jugoslavije je nacionalna ne pa verska organizacija. Sokol mora gojiti poštinovalnost, bratstvo, ljubezen do domovine, verska vzgoja pa je v rokah duhovništva. Sokol ima svoje etične ideje in zamisli, ki niso in ne morejo biti v nasprotju z verskimi, etičnimi načeli. Ne more se pa posvetiti ljudem dati naloga verske vzgoje, ki je stvar duhovništva.

G. Ramovš Franc je izjavil, da je hotel poudariti, naj se ne bi ničesar usvarjalo, kar more biti njem kot duhovniku ali pa pri vernem ljudstvu vzbujati občutek, da se namerava žahtati verski čuti. Tako naj bi izostale telovadbe in javni nastopi ob česu, ko se vrši v cerkvi služba božja, in pri izletih naj se da otrokom prilika, da se udeležijo službe božje.

G. ban dr. Marušič je izjavil, da se bo gledalo na to, da se kaj takega ne bo zgodilo.

G. dr. Pivko Ljudevit je povdarjal, da je Sokol že od nekdaj stal na stališču, da ne sme žaliti verskega čuta. Mi moramo tudi onim našim državljanom, ki niso iste vere, kot smo mi, omogočiti vstop v Sokola; zato moramo biti strplni. Apsolutno predvsem na človeka, ne pa na verskega pripadnika.

G. Lebinger Hinko je izjavil, da so se že po vojni vršila pogajanja med Sokoli in Orli za združitve. Ako bi se takrat hotelo, bi se ta združitve že davno izvršila. Pa tudi po zakonu o ustanovitvi Sokola kraljevine Jugoslavije se ta prehod ni mogel gladko izvršiti. Važna je načelna izjava g. bana, ki bo gotovo marsikatera nasprotja premočila. Tudi šestmesečni poskušni rok za vstop je marsikateremu ovira. Novo vstopivšim članom naj se da tudi vpliv na upravo.

G. dr. Pivko Ljudevit je pojasnil 6-mesečno čakalno dobo. V tej dobi naj se izvrši vsestranski pretres dotičnega v nacionalnem in moralnem oziru.

Nato se je pričela razprava o proračunu tehničnega oddelka in proračuna cesnega fonda.

G. ban dr. Marušič je povdarjal, da je banska uprava pri sestavi tega dela proračuna zavzela stališče, naj pri cestah plačuje oni, ki jih največ uporablja ali se s njimi največ koristi in jih najbolj izkorišča.

G. Mihelič Alojz naproša bansko upravo, naj upošteva in uvažuje sklope okrajnih cestnih odborov, ki so jih sporočili glede uvrstitve bivših okrajnih cest. Cesta Zidani most—Celje naj se uvrsti med državne ceste. Iznesel je nato želje in prošnje za izboljšanje odnosno preureditev raznih cest v celjskem okraju. Isto je storil g. Robič Srečko in g. Gaššek Florijan. G. Roš Franjo je predlagal, naj se razpravlja le o glavnih točkah proračuna.

G. pomočnik bana dr. Pirkmajer je pojasnil vprašanje revizije kategorizacije cest.

G. dr. Gorican Alojz je prosil, naj se regulacija Savinje pri Celju vzame v resen pretres.

G. Rajh Jakob je predlagal, naj se davek na vprežno živino črta, ker ta zadene le malega kmeta. Event. nastali primanjkljaj za cestni fond naj se krije iz postavke za nepredvidene izdatke.

G. Steblovnik Mart. je predlagal, naj se ne ukinejo započeta dela na cesti Smartno ob Paki, Mozirje in Nazarje. Ze iz socialnih ozirov ne bi kazalo ustaviti to delo.

G. ban Marušič je nato pojasnil osnutek zakona o davku na vprežno živino ter je poudarjal, da so predvideve olajšave ravno za malega kmeta.

G. Lebinger Hinko se ne more strinjati s tehnično sestavo proračuna ter se izrazi proti cestnemu fondu. Je proti temu, da se nastavi že prvo leto vseh 42 cestnih nadzornikov. Pogreša tarifo pri davkih cestnega fonda. Davek na vprežno živino se mu ne zdi umesten. Zavzema stališče proti osebnemu delu na cestah, odnosno odkupu in prosi bansko upravo, naj v tem znižu posestnika pri centralni vladi. Iznese razne želje lokalnega značaja.

Nato je g. pomočnik bana dr. Pirkmajer dal pojasnila k tehnični proračuna. On prevzema vso odgovornost za pravilnost proračuna glede tehnične strani. Davščina na vprežno živino je bila vstavljen v proračun iz principa, naj prispevajo k vzdrževanju cest tudi oni, ki se jih poslužujejo.

G. Litrop Stefan je prosil podporo za cesto Radmoniče—Turnišče. — G. Pirc Ciril je naglašal, da

je okr. cestni odbor v Kranju z izdatki za ceste občutno preobremenjen. — G. Detela Oton se je pridružil predgovorniku ter prosil bansko upravo za posredovanje, da se zbiranje podatkov za odmero prispevkov za prekomerno uporabo cest poenostavi. — G. Lončar Ivan je prosil bansko upravo, naj predlaga, da se zakon o nedržavnih cestah toliko izpremeni, da delovna enota ne bi znašala tri dni, temveč samo en dan.

G. Serbinek Ivan je predlagal, naj se da okr. cestnim odborom ista kompetenca, kot so jo imeli prej okrajni zastopi. — G. Babnik Valentin je prosil bansko upravo, naj se prazna mesta cestarjev čimprej tudi zasedejo. — G. Košir Anton je predlagal, naj se čimprej izvede regulacija Dravinje. Nato je bila seja zaključena.

AA. Ljubljana, 26. januarja.

Na četrti seji

banskega sveta se je nadaljevala razprava o proračunu tehničnega oddelka in proračuna cestnega fonda.

G. Veršič Ivan je prosil pojasnila, kako je razdeljena skupna postavka za regulacijo splavnih in plovnih rek. — G. dr. Salovec Ivan je povdarjal, da so nekatere ceste, predvsem pa dolenjske, zelo slabe.

Osuševanje barja.

G. Kregar Ivan je govoril o projektu osuševanja ljubljanskega barja in poglobitve Ljubljane. Prosi pojasnila, ali je prispevek banovine za ta dela unesen v proračun, v kakšnem stanju je sedaj ta zadeva in kdaj se namerava pričeti z deli. Končno predlaga, naj banska uprava zahteva od dotičnega podjetnika, naj zaposli samo naše domače delavce in naj jih tudi dobro plača.

Načelnik tehničnega oddelka ing. Kraje je pripomnil, da so vsa ta dela proračunoma približno na 40.000.000 Din. Financiranje je rešeno na ta način, da prispeva k stroškom tretjino država, tretjino mesto Ljubljana, šestino banovina, šestino pa Glavni odbor za osuševanje barja, odnosno zainteresi. Licitacija del dotedaj še ni odobrena. V tekočem računu je država vnesla letni odgovarjajoči prispevek, v predlogu bodočega proračuna pa je država predvidela 1.000.000 Din kot letni prispevek. Za Barje je treba še terenskega snimanja. Stroški za to so predvideni v banovinskem proračunu.

G. Benko Josip se je priključil izjavljanju dr. Sajovića glede preobremenitve motornih vozil z davščinama. — G. dr. Koritnik Bogdan govori o deželnih cestnih razmerah v čabarskem okraju. — G. Pfeifer Josip priporoča graditev vodovoda za Krško polje. — G. Kurent Alojz je povdarjal, da je bil krški kraj s preureditvijo cest težko udarjen. — G. Lipej Fran se v splošnem pridruži predgovorniku. Naglašala potrebo regulacije Save pri Brežicah do meje savske banovine, kakor tudi regulacijo Sotle.

Nato je g. pomočnik bana dr. Pirkmajer pojasnil, da znaša davščina na nakladanje odnosno razkladanje komaj 25 par od 100 kg.

G. Robič Srečko je iznesel razne želje glede regulacijskih del v obeh mariborskih okrajih. —

G. Čížek Alojz je predlagal izvršitev najnujnejših regulacijskih del Mislince.

G. pomočnik bana dr. Pirkmajer je pojasnil, da imajo okr. cestni odbori pravico po dsesadnem pravilniku razpolagati z zneskom 10.000 Din. Ko se bodo nastavili pri okr. cestnih odborih tehnični strokovnjaki, se bo mogla tudi njih kompetenca povečati.

G. Gelouh Rudolf je govoril o osebnem delu na cestah ter povdarjal, da je ta zgrešen tudi glede delavstva. Delavec mora plačati za kuluk Din 300, kar znaša več kot njegova tedenska mezda. — G. dr. Roš Franjo je povdarjal važnost, ki jo ima regulacija Savinje za celjski in laški okraj.

G. Strein Ivan je opozoril na važnost regulacije Kamniške Bistrice in je prosil, naj se započeta dela nadaljujejo. Davek na vprežno živino se mu zdi krivičen, ker bo plačal tako poklicni voznik kakor tudi kmet, ki ne rabi toliko ceste. Prosi bansko upravo, naj stori vse, da se osebno delo na cestah odpravi. Govornik je povdarjal, da je pri imenovanju okr. cestnih odborov izpadlo mnogo dobrih in delavnih ljudi. Prišli so novi ljudje, ki nimajo v tem pogledu toliko izkušenj in se je bati, da bi se poslabšalo cestno gospodarstvo.

G. ban dr. Marušič je pojasnil, da so bili pri imenovanju članov novih okr. cestnih odborov merodajni samo stvarni vidiki. Zaradi združitve cestnih odborov se je zmanjšalo število članov in zaradi tega so morali nekateri odpasti. V odbore so bili imenovani zlasti oni, ki so voljni in sposobni delati. Princip je bil ta, da se temu delu pritegnejo nove moči in da se delo osveži. Brez ozira na kakšne kategorizacije in prejšnje stranke moramo na novo usmeriti naše poslovanje. Pri tem naj velja načelo, da se pri istih osebah ne kopirajo preveč javnih funkcij in da je posameznika pritegniti v prvi vrsti za ono delo, za katero je najbolj sposoben.

G. dr. Obersnel Maks izjavlja, da gospodarski krogi toпло pozdravljajo veliki cestni program banske uprave. Glede načina financiranja predlaga, naj se vse to, kar ni tekočega značaja, v bodočih proračunih unese kot investicije. Boji se, da donos cestnega fonda morda le ne bo tak, kot se od njega pričakuje.

G. Mihelič Alojz je predlagal, naj bi banska uprava posredovala za čimvečji državni prispevek za regulacijo Savinje in dotokov. Osebno delo na cestah naj se ne izvaja ali vsaj po možnosti omili.

G. Serbinek Ivan je priporočal nadaljevanje regulacije Pesnice, posebno v okolici Šmarjete. Občinske ceste, ki so splošnega pomena, posebno one, ki vežejo obmejne kraje z mejo proti Avstriji, naj se proglašajo za banovinske.

G. Prepeluh Albin je povdarjal, da je tehnični način predlaganega buđžetiranja glede cest dober. Dvomi pa, da bo naša generacija, ki ima toliko potreb, mogla prenesti vsa ta bremena. — G. dr. Senčar Matej je izjavil, da z ozirom na pojasnila g. pomočnika bana ne more nasprotovati davščinam za cestni fond.

G. Steblovnik Martin zahteva, naj se izvajanje osebnega dela skuša omiliti ali po enotah ali pa

pri načinu izvajanja. Davek na nakladanje in razkladanje se mu zdi s stališča malega kmeta simpatičen. Po njegovem mnenju naj bi se ta davek zvišal, ker zadene predvsem vohindustrijo, ki je itak interesirana na prometu in razmeroma malo plača.

G. Rajh Jakob priporoča regulacijo Ščavnice, ki je za Ljutomer velikega gospodarskega pomena. Pridruži se predlogu g. Benka glede zgradbe mostu v Radenoh. Priporoča znižanje povprečne delavske mezde za odkup osebnega dela. — G. Litrop Stefan se pridruži predgovorniku glede ukinitve osebnega dela na cestah ter g. Benku glede regulacije Mure. Končno predlaga, naj se v okr. cestne odbore ne imenujejo učitelji.

G. ban dr. Marušič je pojasnil, da so redki slučajji, da bi bili imenovani učitelji v te odbore. Glede eventualnih pogrèšk, ki so se zgodile pri imenovanju, se bo potrebno ukrenilo.

G. Lavžar Josip je predlagal, naj se izboljšajo ceste v radovljiškem okraju in naj se predvsem pospeši in dokonča gradnja ceste na Vršič, ki je eminentno tujsko-prometnega pomena. Dalje naj se popravi cesta Jesenice—Sv. Križ in cesta okoli Bohinjskega jezera itd. — G. Babnik Valentin je prosil, naj se iz postavke za regulacijo plovnih rek da 200.000 Din za regulacijo Save v okolici Medvod, da se Sava zopet spolje v staro strugo. Dalje predlaga, naj se s pobiranjem davka na vprežno živino počaka vsaj še letos. —

G. Lebinger Hinko je povdarjal, da je treba vso pažno posvetiti problemu savskih cest. Zgradev naj bi prevzela država. Z ozirom na obstoječo brezposelnost naj se ta dela čimprej prično. Glede osebnega dela na cestah se strinja z izvajanjem g. Gelouha, ker je s tem najbolj prizadeto delovno ljudstvo, industrija pa je prosta. Asfaltiranju cest v večjih krajih naj se posveti čimvečja pozornost. Nove ceste v višnjegorskem okraju naj se uvrstijo med banovinske. — G. Veršič Ivan je predlagal, naj se glede pujskega okraja upošteva tozadevni predlogi okr. cestnega odbora.

G. pomočnik bana dr. Pirkmajer je nato zaključil debato o proračunu tehničnega oddelka ter dal še naslednja pojasnila: priporoča lokalno financiranje in to potom raznih interesnih skupin ali vodnih združenj. Po važnosti regulacijskega objekta prispeva banovina okoli 30 do 60 odstotkov in več. Banovinski prispevek okr. cestnim odborom je pavšalno povsod izplačan, točno bo pa določen šele po odobritvi obračunov. Glede osebnega dela na cestah priznava, da je težko najti povsem socialno pravično rešitev. Vendar delavstvo v splošnem od banovine ni tako obremenjeno, kot se je poudarjalo.

Priznava, da je kompetenca cestnih odborov ree ozka. To pa je posledica tega, ker nimamo povsod tehnično izvežbanega osebja. Če bodo dobili ti odbori šešema svoje tehnične strokovnjake inženjerje, se bo tudi kompetenca teh odborov lahko povečala.

Nato se je pričela razprava o proračunu oddelka za socialno politiko in narodno zdravje

ter o detajlnih proračunih skrbstvenih zavodov.

G. načelnik dr. Dolšak Fran je podal poročilo o banovinskih skrbstvenih zavodih ter splošni ekspozice k postavitkam splošnega socialnega skrbstva, nakar se je seja zaključila.

Nemške države in mi

Kaj poroča naš dopisnik o možnostih za zблиžanje z nemškimi državami

Dunaj, 26. januarja. Obe nemški republiki imata v odnošajih z Jugoslavijo gotova odprta vprašanja, med njimi kot najbolj važna, vprašanje Anschlusa, nadalje razmerje nemških držav do Francije in Male antante na eni strani, do Italije in Rusije na drugi. Vsteli bi lahko tudi manjšinsko vprašanje, ki pa je preveč komplicirano, da bi se moglo v kratkem razdobju rešiti, akoravno so se dosegli zelo razveseljivi napredki. Težnje po Anshlusu se pojavljajo sporodno z drugimi pokreti, kakor recimo federativne težnje po zvezi donavskih držav ali pa legitimistični načrti. Samo eden teh je hkrati mogoč in dokler se večina nemškega naroda končnoveljavno ne oprdeli za enega izmed njih, tudi nimamo razloga, da bi se vzemirjali. Kar se tiče Anschlusa, so sicer res malone vse stranke v Rajhu in polovica Avstrijev iskreno zanj, a vsled modre politike močne Francije je vprašanje Anschlusa postalo veliko manj aktualno nego pred dvema letoma.

Novi jugoslavanski režim je bil s početka v Nemčiji in v Avstriji sprejet z velikim nezaupanjem. Toda jugoslavenska zunanja politika se je s taktom umela ogibati vsestranskega spora in je veliko doprinesla h krepitvi francosko-nemških odnošjev te hrbenice vse evropske politike. Kakor je bila smrt Stresemanna v septembru 1929 velika izguba za francosko-nemško zблиževanje, tako je bila tudi smrt poslanika Köstera v februarju 1930 izguba za jugoslavansko-nemško zблиževanje.

Lahko tudi rečem, da je ostalo sovjetsko in

fašistično snubljenje brez pravega odmeva v obeh nemških republikah. Ta neuspeh je posebno očiten pri fašizmu. Nemci čutijo namreč, da ima Mussolini preveč železov hkrati v oganju. Fašistično govoričenje o Srednji Evropi pod italijanskim protektoratom, intrigranje v Varšavi, v Moskvi in na Balkanu je prisililo Nemce, da so postali opretni. Dejstvo, da je fašistično čenopsisje prenačljeno pozdravljalo Hitlerjevo zmago, je povzročilo veliko zamero pri Centrumu in pri meščanskih strankah, ki vendar vodijo nemško zunanjo politiko. Neuspeh fašizma se je ravno tako jasno pokazal tudi v Avstriji. Padcu Schoberjeve vlade v septembru 1930, je sledil naval nacionizma ter profašistične agitacije, ki se je pa komča s tujim porazom pri naslednjih volitvah.

Danes se ne more več dvomiti o tem, da je obstojala nevarnost nekega bloka Rim—Budimpešta—Dunaj s tiliim sodelovanjem Berlina. Ta možnost je vrpla precej temno senco tudi na bodočnost Jugoslavije. V marcu 1930 je Schober obiskal Rim, v juliju Pešto, kjer se je setal z Ljapčevem. Od takrat datira tudi izraz o »močnejši politiki avstrijske vlade«, beseda, ki se je pri njenih sosedah čisto pravilno razumela. Kar avstrijsko politiko pred rajhovsko najbolj odlikuje, je neka instinktivna odvratnost proti vsakemu ekstremu. Sedajji predsednik vlade ni občudovalec fašizma, niti po metodah, niti po osebah. Zato je trdna garancija, da bo Avstrija ostala izven vsake politične avanture, kar velja tudi za Nemčijo, dokler

bo slednja ostala pod vplivom centruma. Za Jugoslavijo in za njene odnose napram temu dvema nemškima državama, je položaj resnično ugoden.

V pogledu gospodarskega razmerja med Jugoslavijo in obema nemškima državama, je trenutno odločujoča evropska gospodarska kriza, ki je v Nemčiji in Avstriji še hujša, kakor v Jugoslaviji. Nemčija mora prehraniti velikansko število nezaposlenih, ter mora vrhutega plačevati težke dajatve za reparacije. Zato mora Nemčija štediti, to se pravi uvoz iz tujine kolikor mogoče omejiti. Vzhodne agrarne države so nedavno izrazile željo, da bi rade dale posebne ugodnosti onim industrijskim državam, ki bi hotele od njih kupovati poljske pridelke. Ta predlog so industriji tako v Nemčiji, kakor v Avstriji z veseljem pozdravili. Avstrijski in nemški industrijski in obrtni zavodi že iščejo neposrednih stikov z jugoslavanskimi. To je zadovoljivo dejstvo, seveda samo tako dolgo, dokler se na izključno gospodarske težnje ne navežejo tudi politične, recimo v obnovitvi predvojnega »Drang nach Osten«, ali bolj točno povedano, vse dokler naravna ekspanzičnost nemškega naroda ostane v zdravih mejah, ter se skrbno izogiba katastrofalnih poizkusov predvojnega nemštva. Mi, ki živimo v trajnih stikih z nemštvom, bodisi v Avstriji ali v Rajhu, imamo vtis, da se bliža čas bolj intenzivnega sodelovanja med Jugoslavijo in med nemškima državama, ako tega zблиžanja nacio nalistične gonje ne bodo onemogočile.

ali razvejavijo. Sklep ministra za socialno politiko in narodno zdravje glede teh sklepov je definitivn.

Brünning se pripravlja na boj za demokracijo

Köln, 26. jan. AA. Kanceler dr. Brüning je imel pred zastopniki krščanskih strokovnih organizacij velik govor o bodočnosti. Med drugim je govoril dejal, da bo treba sestaviti načrt za pribodnjih 10 let. Dr. Brüning je zatem govoril, da se bo treba boriti za demokracijo in da bo njegova vlada vodila ta boj mirno, a odločno.

»Mislim«, je nadaljeval kanceler s poudarkom, »da bo postavljen parlament februarja meseca pred ogromno odločitve o tem vprašanju. Pri tej priliki bomo jasno videli, kaj je resnica, kaj dejstvo in kaj agitacija med narodom.«

Köln, 26. jan. kt. Državni kanceler dr. Brüning je na velikem zborovanju krščansko socialnih strokovnih organizacij v Kölnu imel govor, v katerem je apeliral za ohranitev demokracije, katero hoče vlada na vsak način mirno in odločno ohraniti. Nato pa je nastopil proti zahtevi desne opozicije, da bi se vlada že sedaj odločila za določen datum za prijavo neuskih revizijskih zahtev. Reparacijska bremena so sicer v daljšem času nezanosna, vendar pa se mora s sanarjo državnih finan pripravi podlaga za revizijsko politiko.

Dunajska vremenska napoved. Spremenljivo vreme. Ponokol padavine. Temperatura malo spremenjena. Zivinski severozapadni vetrovi.

Zakon o zdravnikih podpisan

Belgrad, 26. jan. AA. Nj. Vel. kralj je podpisal in objavil zakon o spremanju v službo zdravnikov, o vprašanju pravice do osebne pokojnine, o upokožitvi, premeščanju in odpuščenju nameščenecv in zdravnikov-uradnikov Osrednjega urada za zavarovanje delavcev in njihovih krajevnih organov.

Belgrad, 26. jan. AA. Sprejetje zakona o spremanju v službo zdravnikov, o vprašanju pravice do osebne pokojnine, o upokožitvi, premeščanju in odpuščenju nameščenecv in zdravnikov-uradnikov Osrednjega urada za zavarovanje delavcev in njihovih krajevnih organov je izzvala potrebo po ureditvi zdravniško-uradniške službe pri Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev in njegovih krajevnih uradih, da se s to ureditvijo zavarujejo potrebne strokovne delovne sile.

Po tem zakonu morajo zdravniki-uradniki, ki pridejo v službo na Osrednji urad za zavarovanje delavcev in njihovih krajevnih organov potom natečaja, izpolniti razen drugih predpisanih pogojev tudi tega, da so absolvirali kurz iz socialne medicine. Šef-zdravnik in zdravniki-uradniki pri Osrednjem uradu in glavni zdravnik-uradnik pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev morajo biti specializirani iz socialne medicine in nimajo pravice do opravljanja privatne prakse. Tisti zdravniki, ki se že nahajajo v službi, so dolžni ustaviti izvščevanje privatne prakse, in sicer najmanj v roku enega leta. Ostali zdravniški-uradniki, ki se zdaj nahajajo v službi pri teh uradih, so dolžni v roku petih let specializirati se,

tako da absolvirajo kurz iz socialne medicine.

Uslužbenci Osrednjega urada za zavarovanje delavcev in njihovih krajevnih organi dobe pravico do pokojnine pri izpolnitvi 10 let efektivega dela v aktivni službi pri teh uradih.

Pod uslužbenci se razumejo uradniki-zdravniki, uradniki in sluge, ne pa pogodbeni zdravniki, dnevničarji in kontraktualni uradniki. Pri upokožitvi se računa efektivna služba in čas, ki je prebit pri kakem državnem zavodu za zavarovanje delavcev, kakor tudi čas, ki je bil prebit v svojstvu uradnika, ne pa v svojstvu kontraktualnega uradnika ali kontraktualnega zdravnika v državi ali samoupravni službi ali v službi mestnih občin.

Vpokoje se lahko uradniki in nameščenici teh uradov, ko so absolvirali 10 efektivnih službenih let, in če so nesposobni za službo in so izpolnili potrebno število let ali polno število let službe. Prav tako smejo biti po potrebi službe uradniki, zdravniki in uslužbenci premeščeni izven področja urada, pri katerem so nameščenici.

Tisti nameščenici, ki si niso pridobili pravice do osebne pokojnine, smejo biti po potrebi službe odpušteni brez navedbe razlogov, tako da imajo pravico do odpravnine, ki ne sme biti večja od celoletnih prejemkov. Do te odpravnine nimajo pravice oni, ki so odpušteni zaradi kazni.

Vsi sklepi, sprejeti po komisijah Osrednjega urada za zavarovanje delavcev po tem zakonu so izvršili, če se v roku 15 dni po predložitvi ministru za socialno in narodno zdravje ne prokljejo

Kralj in kraljica v Zagrebu

160.000 ljudi sprejelo kraljevsko dvojico

Kraljevska dvojica prihaja iz kolodvora.

O sprejemu Nj. Vel. kralja in Nj. Vel. kraljice je že obširno poročal »Slovenski list«. Zato bomo samo na kratko navedli najvažnejše momente iz veličastnih manifestacij, kakršnih Zagreb še nikoli ni videl. Mesto se je odelo v zastave, zelenje in preproge. Po mestu je valovala že od zgodnjih jutranjih ur 160.000glava množica meščanov in kmetov. Na vsej poti od kolodvora do banskega dvorca so stali gosti špalirji otrok, 600 družtev, med njimi 50 ženskih, uradništva in drugega meščanstva, ki je zasedlo vse ulice do 30 vrst globoko, tako da je bil vsak prehod nemogoč.

Na kolodvoru so se zbrali najvišji civilni uradniki z banom dr. Perovičem na čelu, generaliteta z armadnim generalom Maričem, vsi trije zagrebški škofje z nadškofom dr. Bauerjem, predstavniki vseučilišča in akademije znanosti, zagrebški župan dr. Srkulj s soprogo ter drugi odličnjaki. Pri vходу je bila postavljena častna četa z godbo.

Točno ob 9.58 je privozil dvorni vlak na postajo. Godba kraljeve garde je zaigrala državno himno. Zagrmel je prvi topovski strel. Zadolneli so navdušeni pozdravni vzkliki. Njuni Veličanstvi sta izstopila. Zagrebški župan dr. Srkulj je izrekel dobrodoščilo kraljevskega mesta Zagreba. Kralj se mu je ljubeznivo zahvalil. Nato je kralj pregledal častno četo in spregovoril par besed z navzočimi dostojanstveniki. Delj časa se je razgovarjal tudi z zagrebškim nadškofom dr. Bauerjem.

Ko sta kralj in kraljica izstopila iz kolodvorskega poslopja, sta vstopila v avtomobil, ki se je le z veliko težavo prerival skozi goste množice ljudi, ki jih ni mogel zadržati noben, še tako močan policijski kordon. Ko je avtomobil privozil pred banski dvorec, sta Veličanstvi izstopili in se podali v banske prostore. Množica je napolnila ves trg in tako navdušeno vzklikala, da sta se morali

Njuni Veličanstvi večkrat pokazati na oknu. Nj. Vel. kralj je z okna banske palače tako-le nagovoril zbrane množice:

»Moji dragi Zagrebčani! Kraljica in jaz sva globoko ganjena nad tem navdušenim sprejemom našega dragoga Zagreba, ki že od nekdaj goji svetle hrvatske tradicije in veliko jugoslovansko narodno idejo. Ti topli in pristržni pozdravi krepe mojo nezlomljivo vero, da stoji Zagreb čvrsto ob svojem kralju in da mu zvesto sledi v veliko bodočnost naše kraljevine Jugoslavije. Živeli moji dragi Zagrebčani!«

Okrog 11 sta se Njuni Veličanstvi odpeljali v avtomobilu na sprehod po zagrebških ulicah. Ljudstvo ju je povsod navdušeno pozdravljalo.

Ob 13.30 sta se Njuni Veličanstvi odpeljali v spremstvu maršala dvora v Jugoslovansko akademijo in arheološki muzej. V Jugoslovanski akademiji je najprej pozdravil Njuni Veličanstvi predsednik dr. Gavrilko Manojlovič. Pokrovitelj Jugoslovanske akademije, nadškof dr. Ante Bauer je nagovoril Veličanstvi tako-le:

»Pozdravljeni Njuni Veličanstvi v Jugoslovanski akademiji, ki je tako dolgo vrsto let bila, vedno se ravnajoč po idejah svojega ustanovitelja Strossmayerja, nositeljica jugoslovanske ideje, ki jo je Nj. Vel. uresničila v kraljevini Jugoslaviji. Akademija je hvaležna Nj. Vel., da je prvi svoj obisk blagovolil napraviti Jugoslovanski akademiji. Zato vzklikamo, gospodje akademiki: Bog živi Njuni Veličanstvi kralja in kraljice!«

Ob 8 zvečer je bila bakljada s Trga kralja Aleksandra pred banski dvorec. Ko se je sprevod pojavil pred banskim dvorcem, sta se Njuni Veličanstvi pokazali na oknu. Sprevod je defilirala skoro eno uro mimo kralja in kraljice. Se pozno v noč so bile zagrebške ulice polne ljudstva.

Zagreb je dostojno sprejel svojega vladarja!

Možki radi kritizirajo!

Da-li imate na sebi elegantno obleko, kako klobuk pristoja Vašemu obrazu, to vse mož opazi. Ne pozabljajte pa, da se posebno zagleda v Vaše lice in da takoj opazi, ako ste utrujena in potrta. Možki so strogi opazovalci. Uporabljajte ELIDA CREME DE CHAQUE HEURE, pa boste izgledala vsak čas sveža in lepa. Ta krema daje koži nežni izgled alabastra, ki očaruje. Nimastna niti lepljiva. Ščiti polt pred vetrom in drugimi vremenskimi vplivi.

ELIDA CREME DE CHAQUE HEURE

Kraljevska dvojica med ljudstvom

Kraljeva dvojica obiskala etnografski muzej

Zagreb, 26. januarja.

AA. Danes popoldne sta Nj. Vel. kralj in kraljica posetila etnografski muzej. Dasi njun obisk ni bil nikjer javljen, se je vendar začela že okoli dveh zbirati pred muzejem množica meščanstva, željno pričakujoč Njuni Vel. Isto tako so se zbirale množice po ulicah, po katerih bi imel priti dvorni avtomobil. Posebno veliko ljudstva se je zbralo na Mesnički in Frankopanski ulici. Ob tričetrt na štiri je pripeljal pred etnografski muzej avtomobil, v katerem se je pripeljal minister Frangeš z gospo. Malo nato so se pripeljali v drugem avtomobilu maršal dvora Boško Jeftić in ban savske banovine dr. Perović. Ob 3.05 se je pripeljal pred muzej avtomobil z Nj. Vel. kraljem in kraljico. Množica zbrana nasproti muzeja je pozdravila s silnim navdušenjem Njuni Veličanstvi. Nadalje sta prispela vsak z avtomobilom dvorna dama Eleonora Švrljuga in prvi adjutant Nj. Vel. kralja general Dragomir Z. Stojanović. Njuni Veličanstvi sta se podali v muzej, kjer ju je pričakoval ravnatelj etnografskega muzeja F. Berger, upravnik muzeja dr. Tkalčič in uradništvo muzeja. G. ravnatelj Berger je pozdravil Njuni Veličanstvi. Naglasil je, da je to edinstven muzej v Evropi, kjer so zbrane vse vezilne tehnike, česar nima noben drug narod.

Nato sta šla Nj. Vel. skozi muzej ter si ga ogledala z največjim zanimanjem. Kraljico je spremljal ravnatelj Berger. Nj. Vel. kraljica je pokazala veliko zanimanje za poedine zbirke, v katerih se prikazujejo življenje in običaji našega naroda. Posebno se je Nj. Vel. kraljica zanimala za narodne noše. Z največjo pažnjo si je ogledala romunski oddelek (banatski Romuni) etnografskega muzeja. Nj. Vel. kralja je spremljal upravnik g. dr. Tkalčič. Nj. Vel. kralj si je z velikim zanimanjem ogledal razne zbirke, posebno zbirko kmečkih interjerjev. Nj. Vel. kralj se je zelo začudil, ko mu je bilo rečeno, da so te interjerje darovali muzeju sami kmetje. Po enournem razgovoru se je Nj. Vel. kralj zahvalil s pristržnimi besedami direktorju Bergerju in upravniku dr. Tkalčiču za tolačenje ter naglasil, da je ves etnografski material, zbran v tem muzeju, dokaz za edinstvenost duše celega našega naroda. Tudi Nj. Vel. kraljica se je z nekoliko pristržnimi besedami zahvalila g. Bergerju in dr. Tkalčiču. Nato sta Nj. Vel. odšla iz muzeja. Pred muzejem ju je zbrana množica ponovno z velikim navdušenjem pozdravljala, z burnimi klici »Živel kralj! Živela kraljica!«

Dvorni avto je krenil v smeri Mihanovičeve ulice.

V Maksimiru

Zagreb, 26. jan. ž. Ko sta kralj in kraljica odšla iz muzeja, sta se med burnimi »živijo!« klici odpeljala po zagrebških ulicah v Maksimir. Hiše v Vlaški ulici in Maksimirski cesti so bile okrašene z zastavami. Meščanstvo je burno pozdravljalo kralja, ko ga je spoznalo.

V Maksimiru sta kralj in kraljica izstopila in se šla sprehajati. Ogledala sta si zoološki vrt in vso okolico. Kmetje, ki so kraljevi par zagledali, so ga navdušeno in burno pozdravljali in aplavdirali. Kralj in kraljica sta si ogledovala zoološki vrt in Maksimir do 5. Nato sta se peljala pred banski dvor, kjer je bilo še vedno polno sveta, ki ju je pozdravljalo.

Minister Precca o zagrebškem sprejemu

Belgrad, 26. januarja 1931.

Minister za socialno politiko in narodno zdravje Nikola Precca, ki se je z drugimi ministri udeležil triumfalnega sprejema suverenov v Zagrebu, se je danes vrnil v Belgrad. V razgovoru z novinarji je minister dal izražati svojemu zadovoljstvu in iskreni radosti, da so Hrvati tudi pri tej priliki dokumentirali svojo ljubezen in zvestobo do kralja.

Sprejem je bil veličasten, navdušen, spontan in pristržen. Iz množice ljudstva so vstajali valovi navdušenja srca in duše naroda. Človek si ne more predstavljati ničesar pristržnejšega, ničesar svečanjskega, ničesar veličastnejšega. Sredi ljubezni naroda in njegove pažnje sta suverena stopila med prebivalstvo, tako da med kraljem in vzvišeno kraljico in med narodom ni bilo posredovalca. Hrvatski narod je vedno kazal toliko vere in ljubezni do vzvišenega kralja in njegove dinastije, da o tem nikdar ni bil mogoč dvom. Ni treba, da bi Vam podrobneje popisoval ta triumf, pa tudi ni mogoče, ker so tudi novinarji mogli podati samo slabo sliko tega veličastnega sprejema. Spomin na to bo ostal globoko zapisan v srcih vseh prisotnih. Zanos naroda ni mogoče popisati. Toda neko podrobnost vam moram izluščiti iz te splošne velike slike.

Ko sta se Nj. Vel. kralj in kraljica vozila v bansko palačo in iz banske palače, so ljudje na ulicah na več krajih v svoji navdušenosti ustavljali avto in vzklikali kraljevske dvojici, jima poljubljali in stiskali roke, mnogi pa so imeli v očeh solze veselja. Tako more in mora ves svet, posebno pa oni, ki nam niso naklonjeni, dobiti prepričanje, koliko simpatij in ljubezni sta deležna kralj in kraljevski dom v vsej državi.

»Jutarnji list«

od 25. t. m. piše:

»Danes se je ves Zagreb kopal v morju radosti in areče, kakor da bi neka velika, nadnaravna sila zbrala vse, kakor da jim je diktilirala, da gredo na ulice, da se postavijo kjerkoli in zavzamejo morda najmanjši prostorček in tam potrpežljivo čakajo po nekaj ur na veliki čas, na največji trenutek: kdaj bosta šli mimo Njuni Veličanstvi. Ta nadnaravna, velika, neodoljiva sila — to je bila ljubezen. Neizrečna in globoka ljubezen, ki ni vzklikala šele tedaj, ko so zašumeli prvi glasovi ob prihodu kralja in kraljice — to je bila ljubezen že od zdavnaj. Ta ljubezen je le danes prodrla v sto in sto oblikah in se manifestirala na neštivilne načine prav danes. Ker je današnji dan velik in pomemben za naš Zagreb, za ta naš stari hrvatski Zagreb, ki je zibelka velike jugoslovanski misli.«

»Pretežko bi bilo točno pisati vse, še težje bi bilo najti besedi, s katerimi bi se moglo vse opisati in vse iznesti, da se tisti, kateri so ostali doma in katerim je samo višja sila zbrala, da niso mogli priti in se udeležiti veličastne svečanosti, kakor je tudi pretežko vsem onim našim, ki v svojih malih domovih nestrno čakajo, da prečtajo, kako je bilo.«

Ves Zagreb, vsa njegova okolica — celo daljna, vse to je prišlo da sodeluje ob tem velikem in zgodovinskem dogodku. Sreče, toplo in divno sreče Zagreba se je danes raznelo in odprlo, kakor tudi njegova duša. In ta Zagreb je dal svojemu kralju in svoji kraljici vse.

Danes ni bilo treba držati reda: Zagrebčani so disciplinirani in znajo to sami in morda prav radi tega danes nismo videli mnogo stražnikov, kateri bi nadzorovali red. In to tudi ni bilo potrebno, ker povsod — ako se je že kje zgodilo, da je bil raztrgan kordon — je bil to samo izbruh, ki je moral najti duška in ki je moral pokazati, kako silna je ljubezen Zagreba do svojega kralja in svoje kraljice.«

Kralj v razgovoru z nadskofom dr. Bauerjem.

Zagrebški obč. svet - kralju in kraljici

Zagreb, 26. jan.

AA. Danes ob 4 popoldne je bila seja zagrebškega mestnega zastopstva, na kateri je mestni načelnik dr. Stjepan Srkulj pred prehodom na dnevni red imel sledeč govor:

Gospodje mestni zastopniki! Zbrali ste se danes k redni mesečni seji, da sklepate o tekočih poslih našega mesta. Po dnevnem redu današnje se je izgleda, da se v komunalnem življenju našega mesta ni ničesar posebnega zgodilo. Ali vendar čim vsem na obrazu nenavadno radost in veselje. Vse to kaže na vaše notranje duševno razpoloženje. To razpoloženje vam je dalo prebivanje Nj. Vel., našega vzvišenega vladarja kralja Aleksandra in vzvišene njegove soproge kraljice Marije. (Mestni zastopniki in galerija burno aplavdirajo pri teh besedah ter kličejo: Živel kralj, živela kraljica!) Bivanje Njih. Vel. v naši sredini v belem Zagrebu ima čisto drug značaj kakor sam prihod.

Nj. Vel. kralj biva sedaj v Zagrebu, kakor biva v Belgradu ali na Bledu, ter rešuje tekoče državne posle. Mi Zagrebčani tega doslej nismo imeli. To nam je manjkalo. To smo iz dna duše želeli. Kakšen dojem je to storilo na meščanstvo Zagreba, to ste sami videli. To kar ste videli, je bil spontan izliv zagrebške duše. Bivanje Nj. Vel. v središču hrvatskega dela našega naroda je zgodovinski dogodek v razvoju in življenju našega mesta. To dejstvo sem povdarjal v govoru, s katerim sem pozdravil Njuni Vel. na postaji. V tem svojem govoru sem dejal: (Zagrebški župan prečita nato svoj govor, s katerim je večeraj pozdravil Njuni Vel. ob prihodu.)

Nj. Vel. kralj mi je dejal po končanem go-

voru: »Prosim Vas, da se tolač naših najtopeljših čustev in ljubezni do Zagreba in do naših dragih Zagrebčanov. Hvala Vam!«

Zagrebško meščanstvo je na potu do banskega dvorca in pred ban. dvorcem tolikšno navdušenje, da je Nj. Vel. kralj nagovoril Zagrebčane s temi besedami:

»Moji dragi Zagrebčani! Kraljica in jaz sva globoko ganjena nad tem navdušenim sprejemom našega dragoga Zagreba, ki že od nekdaj goji svetle hrvatske tradicije in veliko jugoslovansko narodno idejo.«

Ti topli in pristržni pozdravi krepe mojo nezlomljivo vero, da stoji Zagreb čvrsto ob svojem kralju in da mu zvesto sledi v veliko bodočnost naše kraljevine Jugoslavije. Živeli moji dragi Zagrebčani!«

Da, gospodje zastopniki, sedanje bivanje Nj. Vel. je razpotje, ki vodi v veliko bodočnost naše kraljevine Jugoslavije in zagrebškega mesta. Vi pa lahko rečete, da ste bili priče in da ste sodelovali pri tem činu.

Dobro vem, gg. zastopniki, da bi se hoteli osebno zahvaliti Nj. Vel. za ta sklep. Zato predlagam, da zaprosim v imenu vsega mestnega zastopstva avdienco pri Nj. Vel. kralju, da se mu poklonimo in da se mu zahvalimo za ta čin.

Živel Nj. Vel. kralj Aleksander Karagjorgjevič! Živela kraljica Marija!

Zastopniki vstanejo in kličejo navdušeno: »Živel kralj! Živela kraljica!« Ovocije trajajo več minut.

Ta del seje zagrebškega občinskega zastopa je bil zelo svečan. Nato so obravnavali druge točke dnevnega reda.

Sv. Sava - preroditelji Srbov

(Ob njegovem godu 27. jan.)

Belgrad, 25. jan.

Razdobje, v katerem je sv. Sava živel (1169—1236) je zelo pomembno za ves Balkanski polotok. V tem času se ni bilo ostrega prepada med vzhodom in zapadom, med Orijentom z bizantinsko kulturno sfero in Rimom z zadnjimi ostanki nekdanje slave in veličine rimskega cesarstva. On je šele nastajal in se formiral s poudarjajočo težnjo na vzhod, ki je v naslednjih stoletjih tudi prevladovala. Sv. Sava je z svojo ostrožjo nastopil za srbsko versko samobitnost, se na vse mogoče načine upiral Grkom in njihovim duhovnikom, ki so pod pretvezo verskega poučevanja pridobivali srbski narod za grško kulturo in ga na ta način odtujevali narodni samozavesti in srbskemu duhu, ki je bil radi svojega slovanskega izvora diametralno nasproten grškemu, dasi ne morem reči, da je bil v tem času že v vsej polnosti razvit in strogo diferenciran.

V verskem pogledu se je sv. Sava odločil na vzhod, za pravoslavje, ki se je takrat šele dobro formiralo in je bilo daleč bliže zapadni veroizpovedi, katoličanstvu, kot je to danes. Sv. Sava je bil na vsak način dobro vpeljan v zapadno cerkev, kajti ravno v njegovi dobi je padla važna odločitev. Ob tej priliki omenjam, da je n. pr. brat sv. Save z imenom Vukan bil vzgojen v katoliški veri in se priznaval za njenega člana, kar potrjuje gornji zaključek. Vkljub dejstvu, da se je sv. Sava odločil za vzhod in po njem za pravoslavje, vendar ni hotel striktno prevzeti grških vsiljevanj in njihovo cerkveno organizacijo, ampak je dosledno insistiral na osamosvojitvi srbske pravoslavne cerkve, kar se mu je radi političnih zmed in omajane pozicije Bizanta tudi v polni meri posrečilo. On je hotel Srbom in njihovi veri dati čisto narodno obeležje. Osnuček latinskega cesarstva z metropolo Carigradom in selitev carigradskega patrijarha v mlaodzijsko Nikejo mu je bila naravnost dobrodošla. Dosegel je samostojnost srbske cerkve in postal njen prvi episkop in potem arhiepiskop. Ko se je v svojo misijo vrnil domov, ga je narod svečano in z največjim zadovoljstvom sprejel in mu v dobro premišljenem delu dal proste roke. Sv. Sava je z organizirano akcijo na vseh straneh uspel. Lz episkopata in arhiepiskopata se je razvila srbska patrijaršija. Grki pa so prepozno uvideli taktičen pogrešek, a razvoja srbske narodne cerkve kljub vsem mogočim intrigam in zahrbtnostim niso mogli preprečiti.

Sv. Sava je bil prvi in do danes eden najzvižajših srbskih diplomatov (dasi ne v službenem smislu). On je pravi organizator dinastijske Nemanjićev, ki se je po njegovi zaslugi tako dolgo obdržala. S svojo akcijo za prosvetljanje srbskega naroda ga je napravil odprnega, da je prebil Marico in Kosovo in pet sto let trdega turškega suženjstva in da je dočkal današnje svobodo.

Pred dobrim tednom sem gledal posnetke originalnih fresk iz Mileševa, ki ponazorjujejo v preprosti živosti posamezne fragmente iz življenja velikega Srba. Njihova originalnost in enostavnost v obdelavi, ki je pa dejansko bogata, človeka pretrese in poduhovi.

Čez nekaj let (1936) bo srbski narod svečano proslavil sedemstoletnico smrti svojega reformatorja, ki je danes začetnik vseh srbskih šol in mnogih prosvetnih institucij. V Belgradu mu bodo mesto dosedanje male cerkvice na Vračarju postavili veličastno cerkev, ki bo menda največja na vsem srbskem jugu.

Zanimivo je dejstvo, da je srbski narod sv. Savo ohranil v živem spominu do današnjih dni in da ga je osebno proslavil v narodnih pripovedkah. Zelo popularen je celo med nepravoslavnimi muslimani v Bosni in Hercegovini. Dokaz za to je n. pr. obnovitev patrijaršije v Peći po paši Mehemetu Sokoloviću. T. P.

Jugoslavija most med katoličanstvom in pravoslavjem

K londonskemu dopisu, katerega smo pričeli v »Slovenec« dne 19. t. m. pod gornjim naslovom, smo sprejeli od predavateljice gđe. A. Christieve sledeče pismo, s katerim nas prosi, da popravimo dve netočnosti našega rezumeja njenega predavanja:

»V svojem govoru nisem rekla, da pravoslavni padajo na kolena, ampak omenila sem samo, da so ob priliki procesije na praznik sv. Rešnjega Telesa ulice v Belgradu polne ljudstva, ki opazuje obrede s odkritimi glavami, ter da se pobožni pravoslavni prekrizajo, kadar se približuje baldahin (nebo z Najsvetejšim). O kakem padanju na kolena sploh ne more biti govora, ker klečanje v pravoslavju sploh ni običajno. Tudi konec mojega predavanja, ki ste ga v izveščkih pričeli, se mora v toliko pojasniti, da ne bo vznjudal vtisa, kakor da bi bila govorila o spreobrnitvi pravoslavja h katoličizmu, ampak samo o verskem zedinjenju, katerega sv. Oče toliko želijo in do katerega naj pripomaga isto bratsko čustvo, ki je dovedlo do političnega zedinjenja.«

»Slovenec« radevolje priobčuje ta popravek, da prepreči napačno tolmačenje sijajnega govora naše odlične londonske sodelnice, ki se toliko žrtvuje za udejstvitev srčne želje sv. Očeta Pija XI. da bi se vse krščanske cerkve združile v edini Kristusovi vesoljni cerkvi.

O vlomni na pošto v Trebelnem

Trebelno, 25. januarja.

V noči od 21. do 22. t. m. je bilo vlomljeno v poštni lokal. Vlomilci so brez plana izginili.

Bilo je pozno v noč od 1 do 2. Čulo se je lajanje hišnega nočnega čuvaja. Prebudil se je prvi hišni gospodar in vstal ter šel gledat v prihišje. Bila so vsa vrata na stečaj odprta. Brž je poklical svojo ženo, čes da so tatovi prišli po mast in meso, ker je pred kratkim časom klal prašiča. Nenadoma pa zagleda, da so odprta vrata pošte. Misli je, da je vlomilec gotovo še v pisarni in da ga bo vjel. Poklical je nato pošto upraviteljico: »Na pošto je vlomljeno, kitaro, hitro pojdite z lučjo dol.«

Šli smo potem vsi skupaj na pošto. Gospodar je držal sekiro, pripravljene vsake čase, da zamahne po vlomilcu, poštarica pa mu je svetila in šla pogledat v blagajno, če je še vse kakor je bilo.

Vsi so šli z največjim strahom, kajti niso si bili svesti življenja, ker niso imeli nikakega orožja razen sekire. Vlomilca ni bilo nikjer, ker je pravočasno pobegnili. Odprt je bil samo en predal pisalne mize in omajana je bila blagajna, vendar vse to ni bilo ničesar!

Togal tablete

so najuspešnejše zdravilo proti

revmatizmu živčnim boleznim
protinu gripu boleznim od prehlada
išiasu

Togal tablete so zdravniško preizkušene, delujejo hitro in gotovo. V prvem stadiju vzete, Vas obvarujejo pred močnim, nevratnim obolenjem. Togal tablete delujejo uspešno tudi v zastarelih slučajih, in kjer so druga sredstva brezuspešna. — Poskusite in prepričali se boste. Dobijo se v vseh lekarnah.

Huda avtomobilska nesreča

Osebn auto trčil v lokomotivo — Na progah ni zatvornic

Konjice, 26. jan.

Snoči okrog 20 sta v Konjicah trčila skupaj železniška lokomotiva in osebni avtomobil, last veletrogovca Grobelška Franca iz Maribora. Nesreča je zgledila tako-le:

Včeraj okrog pol 14 se je Grobelšek Fr., veletrogovec iz Maribora, s svojim šoferjem Matela Mihaelom pripeljal z osebnim avtomobilom k svojim sorodnikom na obisk. Z njim sta se peljala tudi Jurčič Acin, učitelj pri okrognem inspektoratu v Mariboru, in njegova soproga Stefanija. Vsi skupaj so se vračali zvečer nazaj po državni cesti iz Celja skozi Konjice proti Mariboru.

V Konjicah, kjer preseka železniška proga državno cesto, se je pomikala železniška lokomotiva, ki je bila namenjena po voz, ki je popoldne iztiril blizu Gabrozelj.

Ko je ravno lokomotiva bila na točki, kjer preseka državno cesto govoja, je v trenutku privozil omenjeni avto ter z vso silo zadal v prvi del lokomotive. Učinek je bil strašen. Lastnik avtomobila Grobelšek, ki je sedel spredaj na levi poleg šoferja, je pri strašnem sunku najbrže butnil v ogrado avtomobila in bil v trenutku mrtev. Šofer Matela Mih. in učiteljeva soproga Jurčič Stefanija sta težko ranjena. Učitelj Jurčič Acin pa laže. Ranjenec je snoči ob 23 odpeljal tukanjšnji avtomobil Henrik Petrin v mariborsko bolnišnico. Prvo pomoč jim je nudil tuk. zdravnik dr. Goričan.

Poškodbe na lokomotivi so malenkostne in komaj vidne, dočim je osebni avtomobil v sprednjem delu zelo poškodovan in zmečkan. Šipa je zdrobljena. Mrtvega Grobelška so po naloga sodne komisije spravili v tukanjšnjo mrtvašnico, od koder so ga danes ob 16 odpeljali v Maribor.

Kaj pripoveduje očividec.

Fink Mihael, uradnik Okrožne hranilnice v Konjicah, ki je ta dogodek videl, je izjavil sledeče:

»Videl sem, ko je šla lokomotiva iz železniške postaje v smeri proti Zrečam. Predno je prišla do mesta, kjer preseka železniško državno cesto, je signalizirala v znak opreznosti. Ko je bila lokomotiva ravno na omenjenem mestu, je pridrvel s srednjo brzino avtomobil in zadal v sprednji del lokomotive. Pri sunku se je avtomobil odbil nazaj kakih 6 do 10 m. Lokomotiva pa se je takoj, približno 40 korakov naprej od nesreče, na progi ustavila.«

Nadalje pravi Fink, da sta imela oba, lokomotiva in avto luč. Kakor je sam videl, sta bila oba, strojevodja Bertonec Franc in šofer Matela Mihael trezna.

Zalašček Rudolf, šofer pri tukanjšnji tovarni Lavrici, si je po nesreči ogledal ponesrečen avtomobil in izjavil, da je opazil na števcu, da je šofer Matela vozil na uro 31 km, dočim je po zakonu dopustno na tem mestu samo 8 km. Kakor kaže, je strašno nesrečo zakrivila na ovinku prenapla voznja. Na tako nevarnem mestu, kakor je ravno pravkar omenjeno, je bila voznja avtomobila prehitra. Šofer Matela je bil v zadevi zaslišan. Kolikor je mogel govoriti, je izjavil, da je vozil počasi in da na njega ne pade nobena krivda. Pristavil pa je, da je pred kratkim tudi nekje drugje polomil neke zatvornice čez železniško progo. Podrobnije ga niso mogli zaslišati, ker vsled težke poškodbe ni mogel govoriti.

Jurčič Acin je izjavil pri zaslišanju, da je šofer vozil počasi in da ga ne zadene nobena krivda pri nesreči. Naknadno se je dogotal in je tudi razvidno iz prepisa voznega popustila, da je bil šofer Matela samo pooblaščen voziti, odnosno šofirati tovorni avto, ne pa osebnega. Vsekakor pa je jasno dovolj, da bi na tem nevarnem mestu, kjer preseka proga državno cesto, na kateri je zelo veliko prometa — pomislilo, da je to nekdanja cesta Dunaj—Trst že davno morala biti železniška zatvornica. Omenjeno mesto je tem bolj nevarno, ker se nahaja na obeh straneh visok plot, tako da nihče, niti strojevodja ne tisti, ki prihaja po cesti, ne moreta videti drug drugega, dokler takorekoč ne trčila skupaj.

Upamo, da se bo sedaj, ko se je dogodila ta strašna nesreča, ta nedostatek popravil. Glavni vzrok nesreče je vsekakor to, da na tem mestu ni zatvornic.

Konjice, 26. januarja.

Obdukcija, ki se je pravkar izvršila, je ugotovila, da je ponesrečenemu Grobelškemu Francu počilo srce 5 cm na dolgo. Povrhu ima zlomljeno lobe roko in nogo. Zdravniki so izjavili, da podobnega slučajja še niso videli. Ker se je obdukcija zavlekla, je mariborski pogrebni avto ponesrečenega Grobelška odpeljal šele ob 15 iz Konjice v Maribor. Šofer Matela je ranjen na glavi in ima najbrže zlomljen prvi kos. Jurčič Stefanija, soproga učiteljeva, je močno ranjena na glavi in so se ji pretresli možgani. Najlažjo poškodbo je dobil njen mož.

Maribor, 26. januarja.

Jurčiču, ki je dobil pri nesreči manjše poškodbe, se stanje boljša. Pač pa je zelo resno stanje njegove žene Stefanije Jurčičeve, ki so jo popoldne prepeljali v mariborsko bolnišnico. Nahaja se še vedno v nezavestnem stanju ter prihaja od časa do časa k zavesti. Stanje šoferja Matela, ki so ga prepeljali na njegovo stanovanje v Pobrežje, kjer je bil nekaj časa v domači oskrbi, se je zelo poslabšalo radi težkih poškodb na glavi, da so ga ob pol 12 morali prepeljati v bolnišnico. Truplo smrtno ponesrečenega Grobelška pa so danes prepeljali v Maribor, kjer bo pokopan na mestnem pokopališču v Pobrežju.

Vesti o katastrofalni nesreči so se takoj razširile po mestu ter so med prebivalstvom, med katerim je bil Grobelšek, pa tudi ostali ponesrečenci, dobro znan, vzbudile splošno sočutje.

Neopravičeno je govoriti o »splošni mizeriji, ki vlada sedaj v Sloveniji z bolničnicami; dotacije bolnišnic so poveljne, tako da bolničnice že dolgo niso mogle tako točno izpolnjevati svojih finančnih obveznosti, kakor baš sedaj; zdravniška in upravnna služba poslujeja brezhibno — število pritožb je padlo na minimum in zaupanje prebivalstva v te zavode dokazuje najboljši dejstvo, da so do maledga vse bolničnice prenapolnjene. Pomankanje prostorov je torej edini mogoči nedostatek, na katerega bi se morda mogla nanašati zgoraj omenjena pavšalna označba. (Saj se tudi nanaša. Menda je iz našega teksta bilo to jasno razvidno. — Ur.)

Kraljevska banska uprava boče baš s povišanjem pristojbin ojačiti gradbene fondre naših bolnišnic in jim omogočiti nujno potrebno razširjenje, vsled česar je osparovanje tega ukrepa neutemeljeno. Da se morejo obstoječi nedostatk v bolnišnicah odpraviti, jim je treba seveda predvsem poskrbeti potrebna denarna sredstva. Kadar gre za nujno pomoč zdravljenja potrebnih bolnikov, se moramo ravnati po stvarnih potrebah trenutka, ker bi s čakanjem mogla nastati nepopravljiva škoda.

Povišanje je malenkostno, kar se tudi v navednem članku priznava, četudi se opozarja, da bo težko prizadet okrogni urad za zavarovanje delavcev in kmetsko prebivalstvo, ki mora samo plačevati bolnične pristojbine. Tu je treba pripomniti, da je iz vrst kmetskega prebivalstva sorazmerno le malo takih bolnikov, ki bi plačali celotno pristojbino. Če so gnotne razmere bolnikov in svojeve kolikšaj neugodne, se bolnične pristojbine znižujejo odnosi »celoti odpisujejo. Prošnje za odpis ali znižanje oskrbnih stroškov obravnava kraljevska banska uprava širokogrudno.

Na drugi strani je »Okrogni urad za zavarovanje delavcev« na napredku in povečanju naših bolnišnic v toliki meri interesiran, da bo s polnim umevanjem to potrebno povišanje v korist humanitarnih zavodov brez posledic prenese in to tembolj, ker niti s povišanimi oskrbninami daleko niso kriti vsi faktični izdatki, ki jih ima zdravstvena uprava z bolnikom v bolnišnici.

Občine doslej sploh ne plačujejo oskrbnih stroškov za svoje siromašne občane. Šele od 1. aprila dalje bodo morale samostalne zdravstvene občine poročati bolničnicam bolniške pristojbine za svoje siromašne pripadnike pod pogoji § 8. »Zakona o bolnišnicah«. Za odprto tuberkulozo, venerične in duševne bolezni bo pa nosila tudi posej oskrbne stroške država. Združene zdravstvene občine, ki obsegajo pretežno večino kmetskih občin, so pa prejkolesaj proste vseh bremen.

Koledar

Torek, 27. januarja: Janez Zlatoust, cerkveni učenic; Leander, škof. Prvi krajec ob 1.06 uri. Herschel napoveduje sneg in viharo.

Osebne vesti

— Za novega predsednika deželnega sodišča v Ljubljani je bil s kraljevim ukazom imenovan g. Peter Keršič, dosedanji apelacijski sodnik v Ljubljani.

— Sprememba pri upravi dvornih lovišč. Mesto dosedanjega upravitelja upok. izr. nadzornika g. Stanka Plemlja bo upravljal lovišča g. inž. Dimač za gozdno ministarstvo.

Največja izbira

Zalnih plašcev in oblek za dame in gospode pri FR. LUKIČ, LJUBLJANA

Stritarjeva ulica 9

Mala kronika

★ Razpis župnij v lavantinski škofiji: Prihova do 6. marca t. l.; Brastovec do 6. marca in Bizeljko do 8. marca t. l.

★ Prvi dobitek loterije Doma služkinj v vrednosti 7000 Din je zadela Antonija Lavrič, vdova iz Loškega potoka 64. Od zadnjih dinarjev, ki jih je trenutno imela pri hiši, je kupila srečko za 5 dinarjev, da bi tudi ona podprla dobro stvar. In sreča je ravno njo poplačala s konjem ali sobno opravo, kar si bo pač izbrala. Ženici iskreno čestitam.

★ Lovska sreča. Dne 22. t. m. je v občinskem lovišču Sv. Ana pri Makolah ustrelil trgovec g. J. Šofter 75 kg težko divjo svinjco.

★ V prilogi Službenih novin kraljevine Jugoslavije št. 17 od 24. t. m. je objavljen »Zakon o zdravništvu.«

★ Požar v Teharju. V soboto okrog dveh popoldne je nenadoma izbruhnil požar v gospodarskem posloju posostnika g. Kača. Ogenj se je zelo hitro širil in je kmalu objel del strehe, vendar se je požirivolnim teharskim in gaberskim gasilecem posrečilo ogenj preprečiti, da se ni razširil tudi na poleg stoječa sosedna poslopja in hiše, kar bi bilo nevarno za celo vas. V posloju je bila shranjena turščenica, krma in hmelj. Kako je požar nastal, se še sedaj ne ve. Možno je tudi, da je nastal po neprevidnosti otrok, ker z namenom bi si gotovo ne bil upal kdo sredi dneva in sredi vasi zažgati.

★ Zahvala. Šolsko upraviteljstvo pri Sv. Lovrenca na Pohorju nam pošilja: Gostilničar, mesar in posestnik g. Jožef Koder pri Sv. Lovrenca na Pohorju je velikodušno daroval večje množino prvotnega prekajenega mesa in kruha za pogostitev tukanjšnje šolske mladine in napravil s tem zlasti ubožnim otrokom veliko uslugo. Šolsko upraviteljstvo.

★ Za priučenje tujih jezikov pripravamo sledeče učbenike in slovarje: Nemščina: Učbenik nemškega jezika I. del, spisala dr. A. Piskernik, vezana 44 Din; Nemško-slovenski slovar, sestavila dr. Fr. Bradac in dr. J. Slesinger, vezan 100 Din; Slovensko-nemški slovar, sestavila dr. Fr. Bradac in dr. I. Pregelj, vezan 100 Din; Francščina: Francščina brez učitelja, osnovni pojmi iz francoske slovnice za samouke, I. del. Priredil dr. Stanko Leben, 173 strani 28 Din, Slovensko-francoski slovar s seznamom nepravilnih glagolov, sestavil J. Kotnik, vezan 70 Din; Francoski glagol, sestavil dr. Kotnik, 10 Din; kot učne knjige v šolah pa služijo Sturmovo Francoske vladnice I. del, 32 Din, II. del 36 Din, III.-IV. del 64 Din; Italjščina: Italjšanska vladnica za šole in samouke. I. in II. del spisal dr. St. Leben, 62 Din, Italjšansko-slovenski slovar, sestavil dr. J. Valjavec, 70 Din, Slovensko-Italjšanski slovar, sestavil dr. J. Valjavec, 70 Din. Vse našete knjige se dobe v Jugoslavanski knjigarni v Ljubljani.

★ Najlepši roman Winetton. Poizkusni snopci dobite brezplačno v vsaki knjigarni, po pošti pa od Cirilove tiskarne v Mariboru. Izrezite inserat na zadnji strani: Mi kupimo za vas.

★ Pri revmi v glavah, ledjih in plečih, živčnih boleznih, bolečinah v boku, trganju v križu se z velikim pridom vporablja naravna »Franz-Josef« grenčica za dnevno čiščenje prebavnega kanala. Vseučiliške klinike dokazujejo, da je »Franz-Josef« voda, posebno v srednji in starejši življenjski dobi, izborno čistilo za želodec in čreva. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specijskih trgovinah.

Za preproge nespremenljiva

SMYRNA VOLNA

TONI JAGER, Dvorni trg 1, Ljubljana

Trbovlje

Iz seje upravnega odbora občine. Na seji 22. t. m. je odbor razpravljval v važnih gospodarskih zadevah občine, vse tozadavni materijal bo v kratkem predložil odbor plenumu. Pogrebni zavod je bil v preteklem letu aktiven. Stroški za kopalnice so se v letu 1930 delno vendar krili, le sedaj se pričena primanjkljaj. Kopalnico je občina zgradila na zahtevo prebivalstva ter jo tudi moderno opremila, le žal je premalo obiskana.

Občni zbor tukanjšnjega Rdečega križa bo 28. januarja ob 17 v rudniški restavraciji na Vodah z običajnim dnevnim redom. Vabljeni vsi člani.

Kočevje

Okrajni cestni odbor v Kočevju pozivlja vse upnike, da prijavijo do 31. januarja t. l. svoje terjatve, ki bi jih imeli prejeti od tega urada za izvršene dobave ali storitve z opozaritvijo, da radi likvidacije cestnih odborov po določnem roku dolgove ne bo več realiziral.

Ljubljana

Mestna občina - varčuj!

Ljubljana, 26. jan.

V našem članku, ki smo ga priobčili v četrtek, smo izpustili še marsikaj zanimivega, kar bi dopolnilo navedbo v tem članku. Žal pa teh vrzeli ni spopolnil niti popravek gospoda mestnega načelnika, priobčen pod istim naslovom v soboto. Če mestna občina trdi, da je prevzel reševalne vožnje g. Rajko Turk, to ne spremeni na stvari sicer nič, vendar pa ugotovljamo, da pošilja mestna občina vse dopise in obračune teh voženj na naslov: »G. Josip in Rajko Turk v Ljubljani«. Torej pošilja mestna občina svojemu lastnemu občinskemu svetniku poslovna pisma.

Popravek trdi, da so konji mestnega pogrebnege zavoda tako zaposleni, da ne bi mogli prevzeti dveh, treh reševalnih voženj na dan. Če je res, da toliko ljudi pomrje v Ljubljani, da imajo štirje pari konj toliko dela, kaj pa je potem s konji mestne pristave, ki smo jih navedli in ki jih popravek ne omenja? Ali so ti tudi zaposleni?

Za reševalne vožnje izda mestna občina 112.000 Din, prejme pa zanje v najboljšem slučaju 50.000 do 60.000 Din, torej doplača vsako leto najmanj 50.000 Din za te vožnje, med tem ko so reševalni avtomobili aktivni povsem aktivni, tudi če se po dveh, treh letih vožnje razbijajo. Ugotovljamo, da lani ni bilo nobenega takega požara v Ljubljani, da bi morali Turkovi konji prevažati po mestu tudi Magirusovo lestvo. Sicer pa bi morale oblasti uporabo

te Magirusove lestve pri požarih prepovedati, ker je smrtonosna in jo utegne pritisk vode iz motorne brizgalice zlomiti, kar se je že zgodilo v Domžalah. Če mestna občina nikakor ne pristane na naše predloge in uporabi mesto Turkovih konj konje pogrebnege zavoda ali mestne pristave, ji pa svetujemo, naj si kupi sama en par konj. Za par izvrstnih konj ne bo dala več ko 10.000 Din. Krmila za ta par bo doveljala 20.000 Din. Hlačca naj izloča sama, kar bi zneslo 12.000 Din letno. Toliko, kolikor plača g. Turk svojim hlapcem, ali morda še boljše. Podkovanje konj bi znašalo letno kvečjemu 3000 Din. Torej bi vsi stroški za reševalne vožnje s konjsko vprego veljali mestno občino letno komaj 45.000 Din. Dveh parov konj ni treba, ker za dve, tri vožnje dnevno zadostuje en sam par. Mestna občina bi pri tem prihranila letno 65.000 Din, poleg tega pa bi imela še en par konj in bi ji drugo leto ne bilo treba kupovati novih in še nekaj let ne. Prvo leto 65.000 Din, drugo leto 75.000 Din in vsaka štiri leta bi si mogla mestna občina kupiti nov reševalni avto.

Reševalni avtomobili bodo tako in tako nekoč morali spodrniti reševalne vozove do cela. Hlev za konje reševalnega voza ima mestna občina sama, prav tako je reševalni voz njena last in mora sama izvrševati vsa popravila. Le nekaj več dobre volje za varčevanje, pa bi bila zadeva v redu, brez nepotrebnih popravkov in vznemirjenj!

Vzemi

pri prvih znakih hripe
nekoliko ASP.RIN TABLET,
ki pa morajo imeti ulsnen
Bayer-ov križ.

Kaj bo danes?

Drama: Zaprt.

Opera: Zaprt.

Bela dvorana Unions: Drevi ob 8 predavanje »Kaj je caritas?« Predaval bo g. komtur Valerijan Ušak. Vabljeni.

Salosijaški mladinski dom: Ob 8 zvečer prosvetni večer. O Zeppelinovem letu okrog sveta predava g. Josip Sorn.

Jakopičev paviljon: Razstava Matije Jame.

Nočno službo imata lekarni: mr. Sušnik, Marjini trg 5 in mr. Kuralt, Miklošičeva c. 20.

Tovariši pok. kapitana g. Sirela se vabijo, da se sestanejo dnes ob pol 7 zvečer v damski sobi kavarnе »Emona«, da se pogovorimo o tem, kako bi najprimernejše počastili njegov spomin.

Andrejeva ekspedicijska na severni tečaj je naslov predavanju, ki ga bo imel v sredo 28. t. m. v Društvenem domu prosvetnega društva Krakovo-Trnovo v Ljubljani, Karunova ul. 14 prof. dr. Valter Bohine. Predavatelj nam bo s pomočjo skioptičnih slik pojasnil in razložil to drzno Andrejevo ekspedicijsko na severni tečaj, katereja je na tako tragičen način končala v snegu in ledu tam na belem otoku v severnovzhodnem delu Spitzbergov. Našli so jo šele lansko leto v avgustu po dolgih 88 letih.

Vijudno vabimo vse cenjene obiskovalce prosvetnih večerov, da se tega predavanja, ki je posvečeno našim polarnim raziskovalcem, udeležijo v čimvečjem številu. Začetek točno ob 8. Vstopnina malenkostna.

Velezanimivo predavanje s čajanko. Konzul Češkoslov. republike g. inž. Serešič bo predaval na podlagi lastnih doživljanj o operacijah češkoslov. legionarjev v sredo 28. t. m. ob 18 v predavalni dvorani Delavske zbornice. Po predavanju priredi poseben odsek JCL pod predsedstvom g. dr. Egona Stareta Čajanko za posetnike vseh letosnjih jezikovnih tečajev. Pri čajanki sodelujejo soproge g. konzula in podkonzula, odbornice in soproge Ligičnih odbornikov. Na predavanje in čajanko so vabljeni gojenci čeških tečajev, člani JCL in Češkoslovaške Obce kakor tudi vsi prijatelji jugoslovensko-češkoslovaške vzajemnosti.

O sodobnem vrtnarskem oblikovanju bo govoril inž. C. Jeglič v sredo 28. t. m. ob 19 v dvorani mineraloškega inštituta na univerzi. Predavatelj bo z besedo in lepimi skioptičnimi slikami pojasnil razvoj in naloge modernega vrtnarskega oblikovanja. Oziral se bo predvsem na vprašanje, kako naj službi meščanu vrt in kako je treba tudi javne vrtove in parke prilagoditi današnjim socialnim potrebam. Predavanje priredi podružnica Sadjarškega in vrtnarskega društva. Vabljeni so vsi, ki se zanimajo za prospek našega vrtnarstva tudi v kulturnem oziru. Vstopnine ni!

Program II. simfonijnega koncerta, ki bo v petek 6. februarja v veliki dvorani Unions. Prvo koncertno točko tvori Mozartova simfonija v es-duru št. 39. Njej sledi Lisztova simfonijna pesnitev »Tasso«. V II. delu pa sta zastopana francoska avtorja, in sicer Debussy s Preludijem, Ravel pa z La Valse. Podrobnosti o skladbah, ki so na koncertu, spregovorimo v naslednjih dneh. Koncert dirigira L. M. Škerjanec, orkester 80 oseb pa je sestavljen iz članov opernega orkestra in Orkestralnega društva Glasbene Matice ljubljanske. Predprodaja vstopnic se že vrši v Matični knjigarni.

Film o gradnji cest in avtomobilov. Amerikanska avtomobilška trgovska zbornica kaže po svojih predstavnikih v propagandistične namene poučen film o gradnji modernih cest ter o gradnji avtomobilov. V Ljubljani bo imel tako predstavlo delegat ameriške zbornice Mr. Lawrence, in sicer danes, 27. t. m. ob 8 zvečer v mali kazinski dvorani. Vabljeni so zlasti avtomobilisti, člani Auto-kluba, inženjerska združenja, gradbene tvrdice, predstavniki gradbenih oblasti itd.

Tragedija v Šiški. Včerajšnji »Slovenski list« je izčrpano poročal o tragediji treh Bosancev v Šiški. Na zimskem kegljišču gostilno »Mali Triglav« v Medvedovi ulici 8 tik zraven gorenjskega kolodvora so se zbirali pozimi revni Bosanci, ki so tam kuhali kavo. V neko čimnato pod stropniščem primerno bolj za kurnik ko pa za človeško bivališče, sta se v soboto zvečer vlegla k počitku 45letna Ajka Ramič iz vasi Kozarac pri Prijedoru in njen 18letni sin Meho, ki sta beračila po Ljubljani. Njima se je pridružil še 21letni brezposelni delavec Nikola Kašanovič iz Drežnice pri Prijedoru. V mali sobici so naložili na nek žerjavico v pečici oglje, ki je razvilja strupeni ogljikov dioksid. Ko je neki Bosanec v nedeljo zjutraj ob pol 9 hotel dvigniti iz te čimnate svoj kovček, se mu nihče na dolgo trkanje ni odzval. Ljudem je postalo to sumljivo in so vdrli v sobico, iz katere so prenesli na sveži zrak vse tri. Ajka Ramič in njen sin Meho sta bila že mrtva,

med tem ko je prav slabo utripalo srce še Kašanoviču. Kašanoviča so popolnoma nezavestnega prepeljali v bolnišnico z reševalnim avtom. V bolnišnici so mu zdravniki nudili vso potrebno pomoč, vendar pa je do večerj popoldne ostal ves čas nezavest. Trupli Ajke Ramičeve in Meha Ramiča pa je tkazala policijska komisija zdravnika dr. Avramoviča in okrajnega nadzornika Zajdele prepeljali v mrtvašnico pri Sv. Krištofu, kjer se je večeraj izvršila sodna obdukcija. Tragedija teh treh revnih ljudi je izzvala po vsej Ljubljani splošno sočutje.

1800-2000 strani bo obsegal celotni Winternet. Poizkusni snopič dobite v vsaki knjigarni, po pošti pa od Cirilove tiskarne v Mariboru. Izrežite oglas na zadnji strani: Mi kupimo za Vas.

Mosie pri Ljubljani

Na XIV. prosvetnem večeru v Salezijanskem mladinskem domu v torek, 27. t. m., ob 8 zvečer bo predaval g. Sorn Josip o Zeppelinovem letu okrog sveta. To velezanimivo predavanje bodo pojasnjevale skioptične slike in film v 2 dejanjih. Vstopnina 2 in 1 Din.

Maribor

Novi pobjeski župan. Dosedanji župan pobjeske občine Karol Stržina je bil razrešen dolžnosti; na njegovo mesto je bil imenovan vpokojeni orožniški poročnik Matija Volk.

Smrtna kosa. V starosti 58 let je umrl Franc Nipič, knjigovez v knjigoveznici Cirilove tiskarne, Linhartova ul. 15. Pogreb pokojnika bo danes ob 15 iz mrtvašnice na magdalensko pokopališče. — V splošni bolnišnici je preminula osemletna učenka Jožefa Partalič. Pogreb danes ob pol 16 iz mrtvašnice na magdalensko pokopališče. — Pokojnikoma blag spomin!

Smučke tekme je priredil v nedeljo sportski klub Rapid pod Malo Kapo. Rezultati so bili sledeči: Seniorji (proga 7 km) — Jeglič 33, Bröckl 34,03, Flack 50,40. — Juniorji (proga 4,5 km) — Storch 20,46, Jeglič 21,27, Mühl-eisen 21,33. — Damae (proga 4,5 km) — G. Pugel 32,32, J. Jetnar 33,45, Zingst 34,40.

SSK Maraton. Drevi ob 19 sestanek lahko-atletске sekcije. Določitev delovnega programa in drugo. Točno!

Pošteje Mariborčanov. V preteklem letu je bilo oddanih pri mariborskem najdeniščem uradu 440 predmetov; prijavljenih izgubljenih pa je bilo 390 predmetov v skupni vrednosti 37.000 dinarjev. Zanimivo; med izgubljenimi predmeti je največ ženskih ročnih torbic.

V dvorani Prosvetne zveze priredi Krščanska ženska zveza dne 1. februarja ob pol 17 predavanje o »Lurški Mariji«; predavanje ponazorjuje lepe skioptične slike. — Predavateljica gdé. Stupca.

Iz mariborskega gledališča. Kakor doznamo se z letošnjo sezono poslavlja od našega odra obće priljubljeni tenor mariborskega gledališča Stjepan Ivelja, ki je v operi kakor tudi v opereti žel takole lepe uspehe. Ker še angažma z drugim gledališčem ni zaključen, bi bilo v interesu mariborskega gledališča, da ostane g. S. Ivelja tudi v prihodnji sezoni v Mariboru. Daje pač ljubiteljem gledališča misliti okolnost, da zapuščajo Maribor najboljše moči.

10 odstotkov popusta dobi vsakdo, ki predloži v Trgovskem domu na Aleksandrovi cesti 25 nedeljsko posebno izdajo »Slovenca« z oglasom omenjene veletrgovine. Nekaj izvodov se še dobi v upravi »Slovenca« na Koroski cesti 1.

V Ljudski univerzi predava v petek, dne 30. t. m. g. Leon Poljanec o svojem dveletnem bivanju v Sudanu med zamorci. Predavanje pojasnjuje skioptične slike.

Nezgodna učiteljica. Na poledenih tleh je spodsnila učiteljica Milica Mohor iz Maribora; pri padcu si je zlomila desno roko v zapestju. Zdravi se v mariborski splošni bolnišnici.

Prihodnja premijera v mariborskem gledališču bo v soboto dne 31. t. m. Uprizori se Leharjeva opereta »Ciganska ljubezen«.

Višjega sodnega svetnika Posege poslednja pošl. Ob ogromni udeležbi pokojnikovih prijateljev in znancev se je večerj popoldne vršil pogreb pokojnega v. s. s. Franca Posege. V veličastnem sprevodu je bilo med drugim opaziti okrožnega inspektorja dr. Schaubača, mestnega župana dr. Juvana, bivšega oblastnega predsednika dr. Leskovičja, zastopnika obeh okrajev in polnoštevilno uradništvo sodišča s predsednikom dr. Ziharjem ter državnim pravdnikom dr. Jančičem na čelu. S topilmi besedami se je poslovil od rajnega predsednika okrožnega sodišča dr. Zihar, ki je naglasil pravico ljubezni, prvo in glavno vodilo pokojnika v njegovem službovanju. Združeni pevski zbori so v poslednje slovo zapeli »Vigred« in »Blagor mu«.

Poceni meso. V četrtek, 29. januarja se bo na stojnici za oporečno meso prodalo 180 kg mesa po 9 Din kg, na osebo največ 2 kg.

Z drevesa je padel 64letni posestnik Josip Čretnik iz Jesence ter si pri padcu zlomil hrbtenico. Njegovo stanje je zelo resno.

Tegetthovovo rojstno hišo so pričeli večeraj na oglu Slovenske in Gosposke ulice podirati.

Glavo naj ti prešinja misel

kadar se bliža velike žehste dan, da

SCHICHTOV RADIION

pere sam!

Celje

Veterinar Vojteh Hrabalek. Včera popoldne so izročili materi zemlji na celjskem okoliškem pokopališču ostanke živinozdravnika g. Vojteha Hrabaleka. Pokojnik je 22 let služboval v Kozjem in si pridobil ljubeznivost in simpatije vsega tamkajšnjega prebivalstva. Po prevratu je sprejel službo pri celjskem okr. načelstvu in se z enakom vestnostjo, pridnostjo ter razumevanjem kmetskih teženj posvečal živinozdravniški praksi. Pred nekako dvema letoma je prvič posegla v družino Hrabalek neumljena smrt ter prerzala nit življenja sinu Vojtehu. Smrt sina je na živinozdravnika silno vplivala in že od takrat je bilo čutiti v njem črva bolezni. Pred nekaj tedni pa ga je usoda hotela znova zadeti s povsem nepričakovano premetstitvijo v Cetinej. Pokojniku se je Celje priljubilo nad vse in ločitev od njega je zanj pomenjala smrt. Pred kakim mesecem je legel in v soboto popoldne obdan od ljubeče soproge Roze in hčerke Marte za vedno zatisnil trudne oči v starosti 55 let. Naj bi dobri Bog blagemu pokojniku obilo poplačil njegovo ljubezen do slovenske zemlje.

Novo mesto

Prosvetno društvo v Novem mestu priredi v sredo dne 28. januarja t. l. ob 8 zvečer v Rokodelskem domu skioptično predavanje. Predava g. prof. Ivan Dolenc o Kreku, njegovem delu in jugoslovanski dejei.

Kranj

Ali so Kranjčani kaj žejni. Kot nam številke govore se je l. 1930 v Kranju popilo: 263.978 litrov vina v približni vrednosti Din 3.959.670.—; 143.637 litrov piva v približni vrednosti Din 1.436.370.—; vinskega mošta 11.130 litrov v približni vrednosti Din 133.560.—; recimo, da ima mesto 4500 prebivalcev, kar je pri današnjem vedno se menjajočem stanju prebivalstva fikšno število težko dognati potem v danem slučaju pride na vsakega Kranjčana brez zjeme: 58,6 l vina, 31,9 l piva in 2,4 l vinskega mošta. Konzum žganja, likerjev itd. je pa pavšaliran, zato resničnih številk ne ve niti občina, niti finančna kontrola. Pravtako pri vinu, vinskem moštu in pivu ni všteto to, kar so Kranjčani popili izven kranjske občine na izletih, veselich in podobno. — Skupna vsota zapita na vinu, vinskem moštu in pivu, kot je uradno ugotovljena, znaša Din 5.529.600.— ali reci in piši 5 občinskih proračunov. Pri dajatvah za koristne stvari godnjamo, pri pijači se nam pa prav nič ne smili denar. — Ni krize...

Konzum mesa l. 1930. V mestni klavnici je bilo zaklanih 772 goved, 460 telet, 1022 prašičev, upeljanih je bilo od zunanjih mesarjev 586 telet, 118 prašičev, 51 kosov drobnice in 55 kozličev. Zaklane živine so dale skupno 50.851 kg mesa in slanine.

Ponikva ob Juž. žel.

Ponikva se giblje, pa ne zaradi potresa, ampak zaradi raznih prireditev. Tako bo naše prosvetno društvo priredilo na 1. februarja in na Svečnico krasno spevoigro »Darinka«. Začetek bo po večernih. Vstopnina bo malenkostna v primeri s stroški. Pridite pogledat vsi, ki se zanimате, kako znajo Ponkvljani igrati in peti. Ne bo Vam žal.

Sport

SK Hirijska. V torek, 27. t. m. ob 20 bo izredna plenarna seja upravnega odbora. Gg. načelniki sekcij naj pripravijo za to sejo poročila o konstituiranju sekcijških načelstev, o delovnem programu za tekoče leto ter proračun. — Tajnik.

ASK Primorje (centralni odbor). Tajništvo obveščava vse gg. odbornike centralnega odbora, da bo seja istega dne, dne 27. jan. ob 20 v restavraciji hotela Miklič. Prosimo gg. odbornike, da vzamejo to objavo kot vabilo na znanje. — Tajnik I.

Smučarski klub v Celju naznanja tem potem svojim članom, da se vrši klubova tekma dne 8. ali 15. februarja t. l. v bližini okolici Celja. V slučaju, da je malo snega v dolini, se ista prenosa za 15. februar višje, in sicer v okolico Celjske kočv in Svettine. Natančen raspis tekme še sledi. — Tajnik.

Ravno

Bilanca štajerske nogometne zveze. Ker so gotove stvari, ki so se obravnavale na tej vsakoletni glavni skupščini, važne in interesantne tudi za nas, navajamo nekatere podrobnosti. Nogometni sport na Štajerskem kaže zadovoljiv razvoj napredek, kajti v letu 1930. se je ustanovilo 11 novih klubov in le eden je bil razpuščen. Koncem I. 1930. je imela štajerska nogometna zveza prijavljenih 1423 igralcev. Štajerci so odigrali v minulem letu 10 reprezentančnih nogometnih tekem (6 zmag, 2 neodločeni, 2 poraza). Tudi letos namerava zveza prirediti več reprezentančnih tekem. Sklenjeni sta že dve tekmi s teamom Trsta. Na programu pa so še tekme z Zagrebom, Dunajem, Prago, Parizom, Budimpešto in Monakovem. — Pogrešamo pa Ljubljano ali Maribor, kajti o tem se uradno na tej skupščini ni nič razpravljalo. Ali smo morda res tako slabi, da nas ne smatrajo kot pomembne nasprotnike?

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA.

Začetek ob 20.

Torek, 27. jan.: Zaprt.
Sreda, 28. jan.: »TRIGLE VAŠKI SVETNIKI«. Red C.
Četrtek, 29. jan.: »SERIJA A-000001«. Red E.

OPERA.

Začetek ob 20.

Torek, 27. jan.: Zaprt.
Sreda, 28. jan.: »EVGENIJ ONJEGIN«. Gostovanje baritonista Borisa Popova. Red D.
Četrtek, 29. jan.: »MASCOTTA«. Red B.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 27. jan.: Zaprt.
Sreda, 28. jan. ob 20: »PRODANA NEVESTA«. Gostovanje g. Marija Šimenca. — Izven.

Iz društvenega živelja

Salezijanski mladinski dom Kodeljevo. V torek dne 27. t. m. ob 8 zvečer XIV. prosvetni večer. G. Sorn Josip bo predaval o Zeppelinovem letu okrog sveta. Predavanje bodo pojasnjevale skioptične slike in film. Vstopnina 2 in 1 Din.
Društvo državnih poljejskih nameščencev in upokojenecv v Ljubljani ima dne 11. in 12. febr. 1931 XII. redni letni občni zbor v prostorih policijske ekspozičure na glavnem kolodvoru. Začetek ob 18.30.

Ob zvršetku pomembne angleško-indijske konference: zastopniki Indije se poslavljajo od Londona in vračajo v svojo domovino.

Položaj v Kini in katoliški misijoni

(Iz razgovora, ki ga je imel poročevalec Agencija Fides v Rimu z monsign. Celzijem Constantinijem, apostolskim delegatom v Kini.)

»Ali nam bi hoteli orisati položaj v Kini, mi čujemo vedno le o revolucijah, pobojih, o komunizmu in lakoti.«

»Kitajska revolucija znači tragično prebujenje naroda iz tisočletne omotičnosti in zastonosti. Narod se je hotel sunkoma kulturno pomladiti po zgledu Japoncev. Zamamila ga je demokracija, opajala so ga znanstvena doseganja Zapada. Vse to pa je izzivalo napor navznoter in revolucionarne pretresljaje na zunan. Prvo dejanje kineške tragedije je bil padeč dinastije Tsing pred 18 leti. Zavladal je neke vrste vojaški fevdalizem. To je bila vlada generalov, dokler stranka Kuomintang vsaj imenoma ni združila vse Kine v nankinški vladi. To vlado so priznale tudi vnanje velesile. Naloga te vlade pa je, da poskrbi za dobro upravo, red in mir, česar si množice najbolj žele. Da smernice vlade niso preveč

Japonec Josicava, poslanik v Parizu in poročevalec Društva narodov v nemško-poljskem sporu, je prevzel v Ženevi ulogo posredovalca med Nemčijo in Poljsko.

boljševistično pobarvane, se da sklepati iz dejstva, da se je predsednik Čankajšek spreobrnil in postal pripadnik krščanstva, in sicer metodist. Vlada sicer obeta dosti, ljudstvo je za enkrat še nekam nezaupno. Upati je, da bo vlada potrežila svoje obljube tudi z dejanji. Sicer pa je kitajski narod dober, nepokvarjen; tako miroljubnih ljudi kot so Kitajci ni na svetu. Pridni so, trezni in si žele samo miru. O politiki in demokraciji razglablja bolj inteligenca. Kolikor je boljševizma in roparstv, je to sad revolucije. Pri vsej grozoti revolucije so posledice še minimalne. V tej smeri nikakor ne smemo pretiravati.

»V Kini imamo okoli sto cerkvenih okro-

žij. V metežu državlanske vojne so kristjani seveda kot ves narod veliko trpeli. Sedaj so najbolj prizadete pokrajine ob Modri reki (Jangsekijang). Ujeti misijonarji so bili večina iz teh pokrajin. Izmed 100 misijonskih okrožij jih trpi preganjanje kakih 15—20. Tudi krvavo mučenje ni nič nenavadnega. Kljub težavam pa misijonarji junaško delajo. Prirastek v zadnjem letu je okrog 50.000 novih spreobrnjenec. Nikakor pa nimajo prav tisti, ki opisujejo samo strahotne strani re-

»Maffia« pred sodiščem. Te dni se je v Rimu zaključila ogromna pravda proti 186 članom sicilijanske roparske organizacije, znane pod imenom »Maffia«. Obtožnica je navajala 2800 zločinov. Razprava se je vlekla štiri mesece in je iz varnostnih razlogov štiri dni pred priglavitvijo razsodbe ves sodni dvor prenočeval v sodnem poslopju. Obtožence vidimo za močnim železnim omrežjem. 186 obtožencev je bilo oproščenih, ostali so bili obsojeni na 3 do 30 let ječe, skupaj 1000 let.

volucije. Kitajska revolucija je vzplamtela v geslu preroda. Prenavljajo se oblike javnega življenja, celo vera največjega naroda na svetu se presnavlja. Mi se ne bojimo trpljenja, ki je pri našem poslanstvu skoraj neizogibno. Nam je za pravo in zdravo obnovo naroda; nam je na tem, da bi med ta ogromni narod sejali semena krščanske kulture. In ko sejemo, moramo upati tudi na žetev. Naši misijonarji niso obupali; niti v najtežjih trenutkih niso zapustili svojih postojank. Ti misijonarji pišejo v sedanji dobi eno najslavnejših strani misijonske zgodovine; v tem oziru ni razlike med tuji in domačini, med redovniki ene ali druge družbe. Vernike in misijonarje družijo resnična ljubezen, vzajemni pogum in potrpežljivost. Dosti je bilo tudi vernikov, ki so darovali za svojo vero v Kristusa življenje.

Ko sem bil pri sv. Očetu, se je toplo zanimal za kitajske misijone in sočustvoval s trpečimi verniki in misijonarji.

Za mene je bilo veliko zadoščenje, da sem mogel namestniku Kristusovemu tolna-

čiti veliko ljubezen, ki jo goje tuji in Kitajci do svetega očeta. Vsi verniki so prežeti misli na Rim, vsi naši gojenci v semeniških obračajo oči proti Rimu želeč izpolniti nade, ki jih vanje stavi sv. Oče.

Mislím, da je za kitajske misijone napolnila najbolj zanimiva doba. Kina se bo prerodila, če hočemo ali nečemo. Misijonarji niti za ceno svoje lastne krvi ne bodo opustili dela za obnovo Kine v Kristusu, ki bi sicer postala plen boljševističnega antikrista. — Trpljenje misijonarjev in kitajskega ljudstva zasluži, da se ves svet z vso ljubeznijo zanima za kitajske misijone in jih podpre z molitvijo in gmotnimi sredstvi.

Ne bodite prešedlivi

»Daily Express« prinaša govor znanega angleškega ekonomista Keynsa v londonski radio-postaji z geslom: »Štedimo le takrat, kadar nam dobro gre!« Štedljivost v težkih gospodarskih trenutkih samo poslabša splošni položaj, zato naj se potruđi angleško prebivalstvo biti malo razsipnejše: to je zahteva ekonomske krize. Ljudje mislijo navadno nasprotno, da je med krizo štedljivost posebno umestna. A to so jako škodljivi nazori. Z vsakimi petimi šilingi, ki jih prištedite, prikrajšate kateregakoli brezposelnega za njegov dnevni zaslužek. Če štedijo tudi oni, ki bi lahko izdajali, pomnožijo s tem brezposelnost in poglobijo krizo. Gospodinje, ki so dobre Angležinje, naj gredo že zgodaj nakupovat in se poslužijo onih razprodaj, ki so jih napovedali obupani trgovci. Še nikoli ni bilo blago tako poceni, ker še nikoli nismo tako pogrešali denarja. Kdor poceni kupuje, si koristi in stori tudi dobro delo za druge. Gospodinje, ki se bojijo kupovati, so glavni krivci sedanje brezposelnosti. Naj razumejo milijoni gospodinje, da je potrebno premagati pravilji-

Kulturni obzornik

Knjižne zbirke Jugosl. knjižarne

Ivan Pregelj: »Magister Anton«.

Zbirka domačih pisateljev.

Izbrani spisi Ivana Pregelja imajo v prvi vrsti namen, zbrati ves pomembnejši pisateljev literarni tekst in sicer v avtorjevi osebni redakciji. To je bilo res že neobhodno potrebno saj spričo pisateljeve izvanredne plodovitosti že davno nikomur ni bilo mogoče vzdržati pregleda čez njegovo delo. Prav ta aktualna okoliščina, ki je v prvi vrsti kličala po založniku razkropljenih tekstov, pa je tudi vzrok, da ni bilo mogoče v zbirki ubrati enotne linije, niti razvojne z vidika nastanka del in rasti pisateljeve tvornosti niti umetniške z vidika življenjske pomembnosti in estetske kvalitete. Tako moremo zaradi te osnovne neenotnosti pri urejanju spisov poznati v pričujoči galeriji pisateljevih del vse skrajnosti njegove umetniške osebnosti, dobre in slabe: pisatelja prodornih kali in novih smernic, kakršen je Pregelj predvsem, obenem s piscem zavestne umetniške didaktike, ki jo avtor goji po zgledu vseh ljudskih romantikov. S tem v zvezi je treba omeniti tudi, da Spisi prinašajo večino stvari prvič v knjižni obliki, neredki pa so tudi prvotiski, zlasti še, ker Pregelj marsikdaj popravlja in dostavlja.

Kakor izvemo iz pisateljevih opomb, je tudi pričujoče delo v sedanji, knjižni obliki izšlo snovno in oblikovno popravljeno in razširjeno. Radi tega je spis v celoti knjižna novost. Prvič je namreč roman »Magister Anton« izšel leta 1929/30 v goriski »Družini«. Roman obsega dva dela z naslovi »Trije žerjavi« in »Dobri pastir«. Ideje dela je pisatelj sam izrazil v mottu, ki je vzet iz Sv. pisma: »Kaj se vam zdi? Če ima kdo sto ovac in katera izmed njih zajde, ali ne pusti na gorah devet in devetdesetih in gre iskati tiste, ki je zašla?« In: »Dobri pastir da svoje življenje za svoje ovce. Najemnik pa zbeži, ker je najemnik in ga za ovco ni skrb.« Glavna postava romana je »magister« Anton od Mahničev, podoba takega dobrega pastirja, ki gre od dežele do dežele, samo da bi našel in rešil propada sina nesrečnega odpadnika Jurija Stradiota — »izgubljeno ovco« Pavla Skaleca. Dejanje se godi v času reformacije na Kranjskem in na Krasu v 16. stoletju.

Na prvi pogled pa je jasno, da je nudila zgodovina pisatelju samo okvir — kar je neredko značilno za Pregelja — in da nam je iskati poudarek v idejni vsebini. To je treba slednjič umeti v smislu pisateljeve osebne izpovedi, ne pa kot duhovno podobo onega časa. Bistvo onega časa zgodnje reformacije je bilo izraženo v važnem in usodnem duhovnem sporu v okviru etičnega in verskega udejstvovanja in prizadevanja. Pisatelj se je prikazovanju tega spora izognil in je tako izmislil podobo dobe, če mislimo na njeno duhovno lice z vidika resničnosti. Idejni zgodovinar in etik njegovemu pojmovanju nikakor ne more pritegniti. Drugo je kajpada vprašanje umetniške resničnosti, katera edinele prihaja za ceno njegovega dela v poštev.

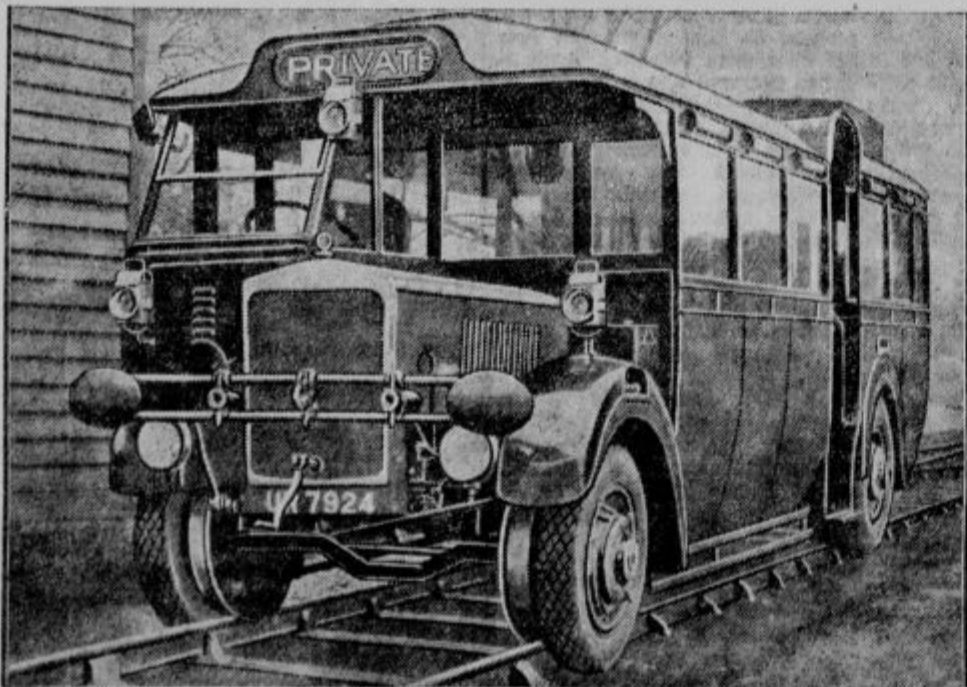
Umetniško ceno nosijo predvsem pesniška verjetnost ali resničnost, ki izvira iz idejnih osnov, kompozicijski snovi in način prikazovanja. Kar se tiče resničnosti, je treba za glavnega junaka reči, da je razumljiv ne toliko iz sebe, kolikor iz pisateljeve zamisli. Zato moramo v njem videti idealizirano podobo »Dobrega pastirja«, kakor sploh delo vsebinsko zveni v apoteozo svečeništva. Njegov lik raste premočrtno iz liričnih osnov, čeprav v epičnem okviru zgodbe, radi česar pogrešamo tu in tam razgibanosti in domačih dramatičnih trenj. Linija pripovedovanja ne zavisi prav nič od njegove notranje rasti, marveč je edinele posledica zgodbe, ki vsa temelji na romantičnih osnovah zapletenosti, naključij in nepričakovanih razvozlavanj.

Popolnoma neenotna in nesorazmerna pa je z vidika celote gradnja pričujočega romana. Kakor smo videli, leži idejni poudarek v paraboli o dobrem pastirju in prav radi tega glavna vloga pripada magistru Antonu, kar razodeva tudi naslov, ki kaže ves v individualni poudarek idealiziranega junaka. Dejansko pa zavzema prvi del romana z naslovom »Trije žerjavi« večji del teksta. Kot ekspozicija je ta del vsekakor preširok v razmerju do drugega dela. Morda pa v tem delu zasnova iz kakršnih vzrokov ni bila izvedena po prvotnem načrtu? Ta napaka itak postane manj vidna, če gledamo na oba dela samostojno, kar nam je slednjič mogoče. Zlasti prvi del tvori zase zaključeno celoto, dasi jo z drugim veže njegov idejni vrh. »Gospodu svojemu nebeškemu hočem biti pokoren,« je rekel magister Anton. »Poklical me je. Za ovco Njegovo izgubljeno naj grem.« Tako pomeni drugi del snovno in idejno dopolnitev prvega. Umetniško pa se sicer z njim veže v celoto, a prvi del bi brez drugega — če ne mislimo edinele na zgodbo — kljub temu ne ostal fragment.

Na splošno je treba pričujoči roman, čeprav razodeva Pregelja — umetnika in Pregelja — didaktika, uvrstiti med boljše njegovo prozo. Prepletene dogodkov napravlja roman zanimiv v fabulativnem oziru, v pesniško-jezikovnem oziru pa predstavlja delo nov primer Pregeljeve izrazne in ustvarjalne moči.

France Vodnik.

»Odmev iz Afrike«, misijonski mesečnik s slikami. Letnik 28. Blagoslovljen po papežih: Piju X., Benediktu XV. in Piju XI. Stane za celo leto 10 Din. Naroča se pri Družbi sv. Petra Klaverja, Ljubljana, Metelkova 1. — Vsebinski štev. 1 (januar): Srečno novo leto. — Poizvedovanje po nebeškem Kralju. — Sola apostolov v Osrednji Afriki. — Sirote, ki so komaj ušle lugi. — Čemu križi? — Strela je zažgala. — Misijon Marija Trost. — Apostolsko delovanje sester domačink. — Uslišane molitve na priprošnje služabnice božje Marije Ter. Ledčowska.

AvtoBUS na tračnicah. Ta avtoBUS, ki so ga začeli uvajati v Angliji, ima dvojna kolesa, ena za tračnice, druga za prosto cesto. S tračnic na cesto se da premestiti v petih minutah. Namenjen je za kraje, ki so zelo oddaljeni od železniških postaj in imajo slabe ceste.

Obtok bankovcev pod 5 milijard

Ze v zadnjem izkazu Narodne banke za 15. jan. 1931 smo ugotovili, da je obtok bankovcev padel na doslej nezabelezeno nizino 5.011,7 milij. Din. Najnovejši izkaz banke za 22. januar pa kaže, da je obtok nazadoval za 124,1 milij. Din na 4.887,6 milij. To je od l. 1922 dalje še nezabelezeno nizko stanje. Zadnjičkrat je bil obtok bankovcev manjši kot 5 milijard Din v izkazu 22. junija 1929, ko je znašal 4.963,7 milij. Din.

Devizni zaklad se je najbolj iz izrednih virov (mogoče monopolsko posojilo za odkup to-

baka) povečal za 126 milij. Din. Menačna in lombardna posojila so padla od 1.582,2 na 1.565,8 milij. od tega menice 1363 (1379) in lombard 202 (203).

Drž. dobroimetje pri banki se je povečalo za nad 100 milij. Din (najbrže v zvezi z deviznim zakladom) in znašajo ca 150 milij. Din.

Dotok privatnega denarja je nadalje znaten: znašal je od 15. do 22 t. m. 150 milij. (od 8. do 15. 204 milij.) in dosegla so dobroimetja 1.156,6 milij. v primeri s 1.008,8 milij. v izkazu 15. t. m.

Občni zbor Zveze obrtnih zadrug

V nedeljo dopoldne se je vršil v dvoranj »Trgovskega doma« pod predsedstvom načelnika g. Rebecka občni zbor Zveze obrtnih zadrug, kate-rega se je udeležilo v začetku približno 50 delegatov, pozneje pa so prišli še nekateri, da je udeležba znašala približno 80 delegatov. Iz predsedstvenega poročila in iz poročila tajnika Kramaršiča je razvidno, da je zveza maksiralna intervenirala v raznih obrtniških zadevah, da pa je žela tudi neuspehe. Sodelovanje Zbornice za TOI je zvezi zagotovil tajnik dr. Pretmar. Blagajniško poročilo je podal Vidmar, ki je navedel, da ima zveza približno 4700 članov (v Sloveniji je 25.000 obrtnikov).

Pri volitvah je bilo izvoljenih v odbor 8 Ljubljancev in okoličanov ter 8 zastopnikov podedelanih zadrug. Radi nekega incidenta in nastopa nekega dosedanega odbornika proti g. Gogali z Jesenic v soboto, so jeseniški delegati odklonili vsako kandidaturu v odbor zveze, pač pa je potem, ko so tj delegati odšli, imenoval Rebeck g. Gogalo v odbor, kar so ostali delegati potrdili. V novem odboru so tudi dosedanji odborniki Rebeck, Milko Krapeš in Vidmar.

O ureditvi socialnega zavarovanja je poročal Rebeck, prav tako o gospodarskem dvigu društva. O strokovnem tisku, to se pravi o »Obrtnem Vestniku« pa so poročali Igljč, Vrbinc in Rebeck. Zahtevali so, naj Zbornica za TOI ukline podporo »Jugoslovanskemu obrtniku« in naj jo da raje »Obrtnemu Vestniku«, češ da bo ta list potem še boljši kakor je bil do sedaj.

O vzgoji obrtniškega naraščanja je poročal Krapeš, ki se je potem radi incidenta z Gogalo odpovedal vsakemu nadaljnjemu aktivnemu delovanju v obrtniških organizacijah. Na občnem zboru sta govorila tudi dva zastopnika hrvatskih obrtnikov. Očet hrvatskih obrtnikov je na koncu zapel še dve pesmi, nakar je občni zbor zaključil načelnik Rebeck.

Kartel železara v letu 1930

Zagrebska revija »Kovica« prinaša v l. šte. svojega 3 letnika podatke o prometu in prodaji železarskega kartela v l. 1930. Jugoslovanske železarne so lani prodale šipkastega in obročnega železa in malih tračnic ca 4.205 vag. (1929 4.333 vag.), valjane žice pa 345 (311) vagonov, skupno 4.750 (4.644) vagonov. Srednje evropske železarne pa so prodale v naši državi šipkastega in obročnega železa 1.495 (l. 1929 2.324) ton, valjane žice pa 146 (116) vag. Skupno je znašala prodaja 5.700 vag. (6.656) in 491 (428) vag., torej 6.191 (7.084) vagonov.

Prepoved uvoza prašičev v Avstrijo. Z Dunaja poroča AA., da je objavljena službena vest avstrijske vlade, s katero se prepoveduje uvoz tako plemenskih kakor klavnih prašičev in sicer radi svinske kuge, ki vlada v Avstriji in zaradi ponovnega prenosa bolezni v Avstrijo. Po poročilih iz Belgrada je ta ukrep, ki je sicer utemeljen z našo trgovsko pogodbo z Avstrijo, neumesten, ker vladajo nalezljive bolezni tudi v drugih državah.

Iz trg. registra. Vpis: Gradbeno podjetje ing. Glaser Karl, Maribor; Izpjembe: Ljublj. kredit. banka, rav. podpisujejo: Krotta Hanuš, dr. Fran Pavlin in Andrej Josip, izbrisani so prokuristi: Jerman Ivan, Petelin Anton, Tavčar Ante, Flere Viktor, Turk Ladislav in Oražen Vilko; Metra, združ. tvornice trakov in pramenov, v Ljubljani se spremeni v Mariborska industrija svile, prej Metra; iz tvrdke Breznik & Fritsch je izstopil Fritsch Oskar; Jelovšek & Co., založniška in propagandna družba Adam se izpreneni v Bule & Co., itd.

Borza

Dne 26. jan. 1931.

Denar

Devizni tečaji so bili deloma čvrstejši. Promet je bil prav znaten (v celem 3,2 milij. Din), posebno v devizi London, kateri je bilo zaključeno 1,65 milij. Din. Privatno blago je zaključeno v devizi Trst, dočim je ostale zaključene devize dala Narodna banka.

Ljubljana, (V oklepajih zaključni tečaj.) Amsterdam 2276—2282 (2279), Berlin 1345—1348, (1346,50), Bruselj 789,80 bl., Budimpešta 989,04 bl., Curih 1094,40—1097,40 (1095,90) Dunaj 794,67 do 797,67 (796,17) London 247,60—275,40 (275), Newyork 56,545 bl., Pariz 222,02 bl., Praga 167,28 do 168,08 (167,68), Trst 295,55—297,55 (296,55).

Zagreb. Amsterdam 22,76—22,82, Dunaj od 794,67—797,67, Berlin 13,45—13,48, Bruselj 789,80 bl., Budimpešta 987,54—990,54, London 274,60 do 275,40, Milan 295,45—297,45, Newyork ček 56,445 do 56,645, Pariz 221,02—223,02, Praga 167,28 do 168,08, Zürich 1094,40—1097,40.

Skupni promet brez kompenzacij je znašal 10.541.000 Din.

Belgrad. Amsterdam 2276—2282, Berlin 1345 do 1348, Bruselj 788,30—791,30, Budimpešta 987,54 do 990,54 Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 794,07 do 797,07, London 274,60—275,40, Newyork 56,4450 do 56,6450, Pariz 221,02—223,02, Praga 167,28 do 168,08, Trst 295,38—297,38.

Curih. Belgrad 9.1270, Pariz 20,26, London 25,09375, Newyork 56,95, Bruselj 72,05, Milan 27,0575, Madrid 54, Amsterdam 207,95, Berlin 122,84, Dunaj 72,66, Stockholm 138,40, Oslo 138,10 Kopenhagen 138,10, Solija 3,7425, Praga 15,30, Varšava 57,90, Budimpešta 90,25, Atene 6,675, Carigrad 2,445, Bukarešta 3,0725, Helsingfors 13.

Dinar notira: na Dunaju (deviza) 12,56, (valuta) 12,50.

Vrednostni papirji

Tendenca za državne papirje je bila danes neenotna. Vojna škoda je izredno popustila in v promptnem blagu sploh ni bilo zaključkov, pač pa le za marčni termin. Nasprotno pa so bili dolarski papirji čvrstejši, med njimi pa je bilo zaključevano 7% Blerovo posojilo po 80,50, nato pa je popustilo na 80. Tržišče bančnih papirjev je bilo živahnije, pa tudi promet znatnejši. Tečaji Union, Jugo banke, Prašedione ter Srbske banke, so ostali neizpremenjeni, čeprav je bila slednja čvrsta. Učvrstila pa se je Zemaljska banka na 132. Zaključena je bila tudi Etno. Industrijski papirji beležijo zaključek v delnicah Drave po neizpremenjenem tečaju po 235. Trboveljska je bila čvrsta in zaključena po 330 in 332. Med pariplovniimi družbami je bila čvrsta Dubrovačka, ki je bila najprej zaključena po 375, nato pa se je učvrstila na 380.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 92. 50 bl., 7% Bler. pos. 80,50 bl., Celjska pos. 160 den., Ljublj. kred. 125 den. Prašediona 970 den. Kred. zavod 170 do 180, Veveč 128 den., Stavbna 40 den., Split cement 350—400, Ruže 200—230.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 87,50 b., agrari 51 b., vojna škoda ar 411—413 (412—411), kos 411—413, 2. 408—413, 3. 410—413 (415—414), srečke Rdeč. križa 48 b., 8% Bler. pos. 91,50—92,50, 7% Bler. pos. 79,875—80,125 (80,50—80), 9% pos. Drž. hp. banke 80,125—80,25, 6% begl. obv. 66—67. Bančne delnice: Ravna gora 75 den., Hrvatska 50 den., Katolička 36—38, Poljo 56—57, Kreditna 125 do 129, Union 191—193 (191), Jugo 78—79 (78), Lj. kred. 125 den., Medunarodna 6750 den., Obrtna 36 den., Prašediona 975—980 (975), Etno 135 do 136 (135), Srbska 190—193 (192), Zemaljska 130—134 (132). Industrijske delnice: Nar. šum. 25 den., Guttman 130—137, Slavonija 200 den., Našice 925—975, Danica 95 den., Pivara Sar. 195 den., Drava 235—237 (235), Sečerana Osjek 275—295, Nar. ml. 20 den., Osj. ljev. 220 den., Brod. vag. 90 do 100, Union 90 b., Veveč 128 den., Isis 40—46, Ragusa 373—390 (375—380), Jadr. plov. 545 den., Trboveljska 330—345 (330—332).

Belgrad. Nar. banka 8130, 7% inv. pos. 86,75, agrari 50—51,50, vojna škoda 415—416,50, 2. 410 do 412,50, 6% begl. obr. 66,50, 7% Bler. pos. 80 do 81,75, 7% pos. Drž. hip. banke 80,25.

Dunaj. Don. sav. jadr. 90,95, Wiener Bankverein 16,50, Creditanstalt 46,90, Ecompteges. 157,05, Zivno 89,60, Unon 23,75, Aussiger Chemische 144,50, Gutmann 16,75, Alpine 17,95, Trboveljska 40,50 Kranj. ind. 40,90, Rima Murany 57.

Žitni trg

Dočim je bila v soboto tendenca neizpremenjena, je danes položaj čvrst. Zahtevali so za blago Sombor okolica 147,50, ban. 162,50—165, Srbobran 165—167,50. Koruza se je danes trgovala: činkvan- tin umetno sušen 155 Osjek, času primerno suha 125 Osjek (merkantilno blago), graščiško blago prima 145. Drugi predmeti so ostali neizpremenjeni.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene.

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Promet: pšenica 8 vagonov, oves 2 vagona, koruza 20 vagonov, moka 10 vagonov. Tendencia: neizpremenjena.

Budimpešta. Tendencia: prijaznejša, koruza: slabša. Promet: majhen. — Pšenica: marc 14,36 do 14,44, zadj. 14,36—14,37; maj 14,71, zadj. 14,71 do 14,72. Rž: marc 10,25—10,35, zadj. 10,34—10,35; maj: 10,40, zadj. 10,40—10,41. Koruza: maj: 12,04, 12,20, zadj. 12,05—12,06; trans. maj: 9,56, zadj. 9,56—9,60.

Živina

Dunajski goveji sejem (Poročilo tvrdke Edward Saborsky & Co., Dunaj.) Na Dunaj je bilo pripeljanih 2008 goved, iz Jugoslavije 82. Cene: za vole najboljši 2,10, l. 1,40—1,70, II. 1,10—1,35, III. 0,90—1, za krave najboljši 1,30, I. 1—1,10, II. 0,85 do 0,90, za bike 1—1,30, glavna živina 0,55—0,80. Cene so v splošnem padle, posebno za prvo kvaliteto za 5—10 grošev.

Dobave

Dobave. Gradbeni oddelek ljublj. žel. rav. sprejema do 30. t. m. ponudbe glede dobave 650 komadov čopičev za pleskanje, 1000 m vrvice za zastore, 150 m gradla za zastore, 100 m hesiana in 50 m merino platna. — Splošni oddelek sprejema do 30. t. m. ponudbe glede dobave večje množine papirja. — Prometno-komercialni oddelek sprejema do 3. febr. t. l. ponudbe glede dobave 3200 komadov nalučnikov. — Strojni oddelek sprejema do 3. febr. ponudbe glede oddaje 321 komadov pil v popravilo in nasekavanje. — Rav. drž. železarne Vares sprejema do 4. febr. ponudbe glede dobave 6000 kg masti. — Rav. drž. rudnika Kakanj sprejema do 4. febr. ponudbe glede dobave manometrov, 500 kg saxola, meril, 200 komadov vodokaznih stekel in materiala za peči. — Rav. drž. rudnika Breza sprejema do 5. febr. ponudbe glede dobave 250 plošč železne pločevine. — Rav. drž. rudnika Kreska sprejema do 5. febr. ponudbe glede dobave jekla in orodja. — Rav. drž. rudnika Velenje sprejema do 9. febr. ponudbe glede dobave 50 kg antoxyda. — Dne 6. febr. se bo vršila pri proviantnem odseku Ministrstva vojske in mornarice v Belgradu javna ustmena licitacija glede dobave 90.000 vreč; dne 9. febr. pa glede dobave 60.000 vreč.

Oddaja del za napravo železniške proge v Vrapcu pri Zagrebu se bo vršila na ofert. licitacij dne 10. febr. pri inž. oddeleku sav. div. obl. v Zagrebu.

Za čas

GRIFE

Vas varujejo

ANACOT-PASTILE

DR. WANDERS

Dobivajo se v vseh lekarnah.

Cena malega zavitka 8 Din. velikega 15 Din

Varujte se ponaredb!

Radio

Keprijetnost...

Mussolini je prepovedal amaterjem oddajanje na kratkih valovih. Tako najbrž hoče zamašiti usta tistemu neznanemu amaterju, kateri mu na kratkih valovih nastavlja razne vrste — prijaznosti.

Programi Radio-Ljubljana

Torek, 27. januarja, 12.15 Plošče (slovenska in operetna glasba) — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Cas, plošče, borza — 17.30 Radio orkester — 18.30 Prof. Pengov: Vrtenje zemlje okoli osi — 19.00 Mladinska ura (Hribernik St.: Potovanje nekdar in danes. — 19.30 Dr. Ivan Grafenauer: Nemščina — 20.00 Prenos svetosavske proslave s Tabora. — 22.15 Koncert Radio orkestra.

Sreda, 28. januarja: Opoldanski program odpade. — 17.30 Radio orkester. — 18.30 Dr. ing. M. Kasal: Historija razvoja mestnih zgradb. — 19.00 Dr. Nikola Preobražensky: Ruščina. — 19.30 Literarna ura: 7 mladih pisateljev (Silvester Škerl). — 20.00 Pr. Grm: Glas in prvi poudki govora. — 20.30 Dr. Stane Vurnik: Slovenska narodna pesem in njen slog. — 21.00 Koncert Radio orkestra. — 22.00 napoved časa in poročila.

Drugi programi

Sreda, 28. januarja.

Belgrad: 12.45 Radio orkester. 17.00 Violinski koncert. 17.30 Plošče. 20.00 Klavir. 20.30 Operne arije. 21.10 Radio septet. — Zagreb: 12.35 Plošče. 18.00 Plošče. 20.10 Prenos zvočnega filma. 21.00 London. — Budapest: 12.05 Ciganski orkester. 19.00 Plošče. 20.00 Igra s petjem. — Dunaj: 15.15 Popoldanski koncert. 17.15 Ob 175. rojstnem dnevu W. A. Mozaria. 19.35 Zabavni konc. 20.35 Filharmoničen koncert. 22.30 Večerni koncert. — Milan: 12.15 Vesela glasba. 17.00 Plošče. 19.30 Pestra glasba. 20.45 Komorna glasba. 22.00 Operetni odlomki. — Praga: 19.30 Bratislava. 20.30 Petje (klavir). 21.00 Simfonični koncert. — Langenberg: 18.05 Opoldanski koncert. 17.00 Popoldanski koncert. 19.45 Večerni koncert. — Rim: 12.45 Lahka glasba. 17.00 Pester koncert. 20.55 Prenos opere. — Berlin: 19.20 Plesni večer. 21.40 Oktet. 22.15 Plesna glasba. — Katowice: 16.45 Plošče. 17.45 Koncert. 21.00 Varšava. — London: 13.30 Radio orkester. 17.15 Orkester. 18.40 Sekret. 21.45 Plesni orkester. 22.30 Plesna glasba. — Mühlacker: 15.00 Plošče. 15.30 Popoldanski koncert. 19.45 Stara plesna glasba. — Mor. Ostrava: 16.30 Koncert v Brnu. 18.20 Radio orkester. 20.30 Praga. — Leipzig: 16.30 Popoldanski koncert. 19.30 Marši in valčki. 20.30 Kabaret. 22.15 Plesna glasba.

Proda se velika masivna jedilnica

iz trdega lesa dobro ohranjena, obstoječa iz: velike kredence, male kredence, omare za knjige, raztezne mize, 6 stolov, 2 kompl. zavese, in lstenca.

Ogleda se lahko v nedeljo med 11. in 1. ure na Resljevi cesti št. 9. II. nadstr., levo.

.....

Ali ste že poravnali naročnino?

.....

Rane in kožne bolezni

razpokline, brazgotine, srbež, izpuščaja, razjede od potu in vlage, volka od hoje, zlasti pri otrocih, hraste, opeklina in ozeblina zdravi in po redni uporabi preprečuje splošno znana Bartuličeva ZDRAVILNA MAST,

ki jo proizvaja in razpošilja stara, l. 1599 ustanovljena Kaplavska lekarna sv. Marije, lekarnar Vlatko Bartulič, Zagreb, Jelačićev trg 20. — Cena škatlice 10 Din. — Dobi se v vsaki lekarni.

Tovariškim društvom in vsem, ki so ga poznali, sporočamo prežalostno vest, da je dne 25. januarja t. l. umrl po daljšem trpljenju v ljubljanski bolnici naš dragi tovariš, gospod

Lourenc Dermota

odbornik Gasilnega društva v Kropi, njega ustanovni in častni član, odlikovan s svetinjo za civilne zasluge.

Pogreb bo dne 27. t. m. ob 16 iz mrtvašnice splošne bolnice Ljubljana, na pokopališče k Sv. Križu.

Za vse dobro vnetemu društveniku, dragemu in zvestemu tovarišu ohranimo hvaležen spomin!

Gasilno društvo v Kropi.

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš nad vse ljubljeni soprog, oče, stari oče, brat, svak, stric, tast, gospod

Anton Ravnikar

poštni upokojenec

dne 26. t. m. po daljšem mukopolnem trpljenju, previden s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v torek, dne 27. januarja 1931 ob pol 3 popoldne iz hiše žalosti Poljanski nasip 16, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 26. januarja 1931.

Marija, soproga.

Ana, hčerka. Anton, Vinko, sinova — in ostali sorodniki.

Mestni pogrebni zavod.

Potrti globoke žalosti, vdani v voljo božjo, naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša preljubljena hčerka

SONJA ČOP

učenka I. razreda

v 7 letu svojega mladega življenja, po kratki, mučni bolezni, danes dne 24. januarja ob 13. uri mirno v Gospodu zaspala.

Prepeljali smo jo v Ljubljano in jo 26. t. m. položili k večnemu počitku.

Banjaluka, dne 24. januarja 1931.

Zalutjoča družina

art. podpolkovnika Valentina Čopa.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglaš. - 5 Din. Oglaš. na devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamkat! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe isčejo

Trgovski pomočnik
18 leten Primorec, išče službo kjerkoli v specciriji, steklarstvu in železnini. Gre tudi par mesecev brezplačno. - Naslov: uprava v Mariboru.

Kuharica

izvezbana v vseh delih, išče mesto samostojne gospodinje pri starejšem samskem gospodu ali finančni kontroli. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Izvezbana«.

Absolv. pravnik

(jurist), ki se pripravlja na pravosodni izpit, išče zaposlitve (pri odvjetniku, v trgovini, tudi kot prodajalec itd.) Ponudbe upravi »Slov.« pod »770«

Prodajalka

pridna, zanesljiva, išče službo kjerkoli. Ponudbe pod šifro »Pridna prodajalka« na upravo.

Službo dobe

Pekovskega vajenca
sprejemem takoj. Prednost imajo oni, ki so se že učili. - Josip Videmšek, pekarna, Kranj.

Izurjena entlerica

in učenka za pletilstvo se takoj sprejmeta. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 839.

Samostojno kuharico

se sprejme k dvema osebam brez otrok v sredini mesta. Ponudbe z navedbo starosti in doseganij službovanj na upravo pod šifro »Dobra plača«.

Zasluzek

Zastopnika
za prodajo usnjenih izdelkov in kovčegov, izurjenega v tej stroki in dobro vpeljanega v Sloveniji, Hrvaški in Primorju, se sprejme takoj proti fiksnu plači in proviziji. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 721.

Zahvala

ZAHVALA. Za mnogostranske izraze odkritosrčnega sožalja, ki smo jih prejeli ob nenadomestljivi izgubi našega ljubljenega soproga in očeta, gospoda

LEO KRALJA

koncesioniranega zobotehniika

izrekamo tem potom vsem našo najprisrčnejšo zahvalo. Posebej se zahvaljujemo vsem darovalcem lepega cvetja in vencev in končno vsem, ki so našega draga pokojnika tako številno spremljali na zadnji poti.
Ljubljana, dne 26. januarja 1931.

ZALUJOCI OSTALI

»Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslov. knjižarne v Ljubljani 29. zvezek: Savinšek. IZPOD GOLJCE. 30. Din. 31. zvezek: Sienkiewicz. NA POLJU SLAVE. 30. zvezek: Sienkiewicz. IZUBELJENI SVET (The Lost World) Roman je alikamij 24. Din. 32. zvezek: Remic. ZAGORSKI ZVONOVI. 30. Din. 33. zvezek: Remic. BRIDGES. NA POMOC. 30. Din. Slavič. NA SINAJ 30. Din. 34. zvezek: Braket. CIRKUSKI OTROK. 28. Din. 35. zvezek: Braket. IZPOD GOLJCE. 30. Din.

Hans Dominik: 93

Moč treh

Roman iz leta 1955.

Prisiljen smehljaj ji je zaigral okrog ust, ko je izgovorila: »Dal si me poklicati, Horac.« Njune roke so se dotaknile druga druge in vendar ni nobeden čutil druge.

»Hvala, da si prišla, Diana. Radi prošnje, ki se tiče naju obeh in je posebno meni na srcu, sem te pozval. Davi sem se razgovarjal z dr. Glosinom.«

Diana je poslušala.

»Dr. Glosin? Kako pride on semkaj? Saj je vendar vojna. Kot posredovalec miru? ... Kot Stonardov odposlanec?«

»Ne!«

»Ne? Radi česa je tu?«

»Da izda Circa Stonarda!«

»A...!«

Lady Diana radi razburjenosti v razgovoru ni imela doslej niti časa, da bi se bila usedla. Lord Horac ji je porinil stol.

»A!... To me bo še pobotalo z njim. Kakšna sreča, ako se izognemo tej bratomorni vojni! Ta brezumni boj, v katerem postanejo stotisoči angleško govorečih žen vdove in njihovi otroci sirote. Ako se to posreči doktorju, ako to doseže, potem naj mu bo mnogo, ne, vse odpuščen.«

Lord Horac je zamišljen zmajeval z glavo.

»Da, Diana... ne povsem tako, kakor ti misliš.«

»Kako meniš?«

Soba in kuhinja

se odda s 1 februarjem. Društvena ul. 28, Vodmat

Stanovanje

velika soba in kuhinja se odda takoj ali s 1. februarjem. Cena 300 Din. Val. Vodnikova 32, Moste

Posestva

Gostilno
dobro idočo, na prometnem kraju v Mariboru - prodam. Natančna pojasnila v točilnici v Mariboru, Stritarjeva 7.

Gostilna in trgovina

s trafiko in posestvom takoj na prodaj. Četr ure od premoškopca. Lep izletniški promet. Ponudbe upravi »Slovenca« pod: »Hrastnik - Trbovlje«.

Kupimo

Kupim
1 vagon svežega okroglega mesecnovga lesa. - Les mora biti prvovrsten dolžina 4-5 m, debelina od 20 do 30 cm. Ceniene ponudbe na: Pečnik Drago, Brežice.

Vsakovrstno zlato kupim

po najvišjih cenah CERNE. Ivelir. Ljubljana. Wolfova ulica št. 3.

Prodamo

Krojači, pozor!
Proda se dobro idoča krojačnica na dalmatinskem otoku zaradi odpotovanja. Sigurna eksistenca. Naslov se poizve pri upravi lista pod št. 524.

Ugodna prilika!

Svetovno znan pisalni stroj v prav dobrem stanju se proda za izredno nizko ceno. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 849

Pubasto perje

čisto čobano po 48 Din kg druga vrsta po 38 Din kg čisto belo gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg Razpošilham po poštne povzetju L. BROZOVIC - Zagreb. Ilica 82 Kemična čistilnica perja

Nov pisalni stroj

na prodaj. Izredno ugodna prilika. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 893.

Proda se

več transmisij, skobelni stroj, tračna žaga, 2 dinamotorja, vrata, okna, glinaste peči ter razno orodje. Poizve se pri stavbi družbi »Gradidom«, Ljubljana, Sredina 15.

Fiat 514

avtomobil 4 sedežni, po ceni na prodaj. Izve se pri upravi Maribor.

Proda se

po nizki ceni lepa nova kuhinjska oprava ali sama gredenca. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 873.

Debel prašič

spitan, blizu Ljubljane naprodaj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 837.

Glasba

Klavirji!
pianini in harmoniji se strokovno aško popravljajo in najčistejše uglašujejo. Tovarna klavirjev R. Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva 5.

Pianino

črn, ceno prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 825.

Pianine, orgle

harmonije, piščali in ventilatorje za orgle izdeluje najceneje Anton Derič, Radovljica.

Obrt

Av gust Kobilca,
tapetnik in dekorater. Ljubljana, Dunajska c. 25 vhod Dvořakova 3, dvořišče, se priporoča za specialna tapetniška dela

Foto Holynski

ustreže vsakemu z dobrim delom in nizkimi cenami. Ljubljana, Dunajska c. 6. Podružnica: Moste.

Debele uskinaste otrobe

kupite največje pri trvdri A. VOLK. LJUBLJANA. Restitva costa 24

Smuči pulover nogavice

rokavice, kravate ter vse galanterijske in modno blago dobite najceneje pri Igo Baloh, Maribor. Vetrinjska ul. 18.

Hotel restavracija kavarna

z 10 novo urejenimi sobami naprodaj v Primorju. - Naslov v upravi »Slovenca« pod šte. 735.

VERICO

Vsemogočnemu je dopadlo porzati v pretekli noči našo prirčno ljubljeno hčerko in sestrico

v starosti 7 let med nebeske krlitce. Pogreb se bo vršil v torek 27. jan. ob tričetrt na 4 iz Ciglarjeve ulice št. 6 (Udmat) k Sv. Križu. Udmat, dne 26. januarja 1931.

Zalujoci:
Ivan in Marija Jurca, starši. Ivo, Vladko, brata. Mira, Dragica, sestrici.

† V globoki žalosti sporočamo, da je naša iskreno ljubljena teta, gospa

Marija Šubelj

posestnica
dne 25. t. m. previdena s svetotajstvi, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb bo v torek 27. januarja 1931 ob 2 popoldne iz hiše žalosti Veliki stradon 11 (Trnovo) na pokopališče k Sv. Križu. V Ljubljani, 26. januarja 1931.
ZALUJOCI OSTALI

Mi kupimo za Vas snopič Karl May: „Winnetou“

Izrezite ta oglas, napišite svoj naslov čitljivo in s tem dobite v katerikoli knjigarni brezplačno poizkusni snopič »Winnetou« (knjige »Winnetou« bodo obsegale 12 zvezkov, ki izhajajo mesečno, po 160 strani, skupno torej 1800 do 2000 strani in bodo v vsakem zvezku imele več slik). Po pošti pošljite izrezan oglas kot tiskovino (znamka 25 par) na naslov: Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, nakar do biete snopič po pošti. V snopiču prečitajte ugodnosti za naročnike!

Ime in priimek _____
kraj (ulica) _____
pošta _____

Razpis

Mestno načelstvo ljubljansko razpisuje oddajo **tesarskih del za napravo nasoljevalnih celic v mestni klavnici ljubljanski.**

Načrti in pogoji so na vpogled med uradnimi urami v mestnem gradbenem uradu soba št. 5 od 27. januarja 1931 dalje, kjer se dobe tudi načrti, razpisi in proračuni.

Pravilno sestavljene in kolekovane ponudbe s kolekom za 100 Din je vložiti v zapečatenem ovoju z napisom: »Ponudbe za tesarska dela za napravo nasoljevalnih celic v mestni klavnici« pri mestnem gradbenem uradu soba št. 5, najkasneje do 31. januarja 1931 do 11 dopoldne.

MESTNO NAČELSTVO V LJUBLJANI,
Načelnikov namestnik: Dr. Rupnik.

Inserirajte v „Slovencu“!

Globoko užaloščeni javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša preljuba mama, stara mama, sestra in teta, gospa

Ana Holobar roj. Herman

posestnica v Vrbcju

dne 26. prosinca 1931 ob 4 zjutraj, po dolgi in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti, v 59. letu starosti, mirno v Gospodu zaspala.

Zemeljski ostanki blage pokojnice se prenesejo iz hiše žalosti v Celju, Za kresijo št. 4, na okoliško pokopališče dne 28. januarja 1931 ob 16.

Maše zadušnice za pokojnico se bodo brale v župni cerkvi sv. Danijela v Celju in v župni cerkvi v Žalcu dne 29. januarja 1931.

Celje - Vrbcje - Zagreb - Bistričak, dne 26. prosinca 1931.

Zalujoci rodline:
HOLOBAR, GILDERMAN, DOLŽAN.

»Kaj?«
»... ne morem verjeti, da bi mož, ki je slučajno... po usodi dobil v roke takšno oblast, da bi ta...«
»Da bi ta...«
»Da bi ta ne izrabil moči!«
»Izrabil? Izrabil?«
»Izrabil, da zaslužni človeštvo, ki ga je dobil v roko. Da se napravi za vladarja sveta. Lord Horac je izgovoril zadnje besede otožno in zamišljeno.
»Bojiš se, da... da... ne! Erik Truwor? Ne!«
V razburjenosti sta bila med pogovorom skočila oba s sedežev in sta si stala sopeča nasproti.
»Nikoli! Nikoli!« Diana je ponavljala z rastočim prepričanjem.
»Potem bi bil Bog!«
Dianino razburjenje je prešlo v trd, ponoser smeh.
»Bog?... Ne! Mož je on! Mož!«
»In mi?« Udanost je zvenela iz obeh kratkih besed. Diana mu je položila roki na rameni.
»Vi... Vi... Horac... vi ste politiki... vaše misli ne gredo preko mej vaših interesov. In... gledate države! Vi delate za čas. On misli na večnost!«
»Ti ga poznaš, jaz ga ne poznam. Ti si mu bila blizu... Ti si ženska... Mi možje gledamo stvari treznejše. Rečem ti, ne bo raja na zemlji, nastala pa bo velika nesreča za ves svet iz tega.«
»Če bi bil človek kakor vi. Toda on je idealen človek. Popoln mož. On bo moč... čudovito moč porabil le v dobro človeštva, v srečo sveta... Da, jaz ga poznam. S čistim srcem se loteva velike naloge. Ničesar ne želi zase, vse za človeštvo. Erik Truwor je. Beseda mi pove vse.«